

Centrul de Investigații Jurnalistice

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE 2019

Centrul de Investigații Jurnalistice (CIJM) este o organizație neguvernamentală care are scopul de a promova jurnalismul de investigație, a forma tinerii jurnaliști în spiritului jurnalismului deontologic, profesionist, a promova accesul la informația de interes public, schimbări de legislație în favoarea libertății presei, dar și de a informa activ cetățenii, a forma opinia publică și a pune presiuni pe autorități în cele mai importante probleme și chestiuni de interes public sporit. Pe durata celor 16 ani de activitate, CIJM a desfășurat zeci de campanii media anticorupție și privind drepturile omului. În această perioadă echipa centrului a realizat sute de investigații jurnalistice despre cazuri de corupție, integritatea în serviciul public, abuzuri admise în gestionarea banilor publici, încălcări ale drepturilor omului, discriminare, drepturile copilului etc. Materialele centrului sunt preluate de zeci de instituții media din țară. CIJM a dezvoltat o rețea a jurnaliștilor de investigație pe întreg teritoriul R. Moldova, inclusiv în stânga Nistrului și UTA Găgăuzia, și a stabilit colaborări cu jurnaliști din Ucraina, România și Georgia, cu care a realizat anchete transfrontaliere, dar și cu jurnaliști din alte țări. Pe parcursul activității sale, centrul a organizat sute de dezbateri publice în cadrul Clubului Jurnaliștilor de investigație și a organizat zeci de traininguri și seminare pentru jurnaliștii începători și cei profesioniști. Totodată, de-a lungul anilor, centrul a acordat suport informațional și legal pentru zeci de jurnaliști care au realizat anchete de presă.

În anul 2019 activitatea echipei Centrului de Investigații Jurnalistice s-a axat pe următoarele priorități:

- Promovarea și dezvoltarea jurnalismului de investigație profesionist și independent în presa autohtonă;
- Elaborarea și dezvoltarea politicilor și documentelor interne, pentru consolidarea și dezvoltarea instituției;
- Informarea opiniei publice despre integritatea candidaților electorali - realizarea profilurilor candidaților electorali în cadrul a două scrutine electorale care au avut loc în anul 2019 – alegerile parlamentare și cele locale.
- Consolidarea capacității mass-media în realizarea anchetelor jurnalistice și a materialelor de problemă pe subiecte de: corupție și conflict de interese, crimă organizată, delapidări de fonduri, protecționism, implicarea demnitarilor de stat în

activități de corupție, avera ilicită a demnitarilor, achiziții publice, drepturile copilului, probleme de integritate în sistemul de justiție;

- Consolidarea unei rețele de reporteri de investigație, care să furnizeze mediilor de informare investigații jurnalistice realizate profesionist și independent;
- Menținerea și extinderea campaniilor media care promovează combaterea corupției, utilizarea rațională a banilor publici, integritatea candidaților electorali, respectarea drepturilor omului, discriminarea, inclusiv drepturilor copilului;
- Acordarea asistenței juridice jurnaliștilor de investigație;
- Menținerea și dezvoltarea a patru pagini web: www.investigatii.md, www.anticoruptie.md, www.medialab.md și www.medisource.info.
- Menținerea și dezvoltarea platformei anticorupție pe care orice cetățean poate sesiza cazuri de corupție - harta corupției;

Pe parcursul anului 2019 echipa CIJM a realizat:

71 de investigații jurnalistice pe teme de corupție, integritatea funcționarilor publici și candidaților electorali, utilizarea frauduloasă și irațională a banilor publici, inclusiv în cadrul achizițiilor publice, discriminare și respectarea drepturilor omului;

5 campanii media: „Pentru un Parlament Curat 2018”, „Mobilizarea societății civile cu scopul de a susține integritatea în sectorul Justiției în Republica Moldova”, „Jurnalistii pentru sanse egale și diversitate”, „Promovarea votului informat și conștient la alegerile locale generale 2019”, „Jurnalistii pentru gestionare transparentă a banilor publici”.

18 cluburi de presă și dezbateri publice în cadrul Clubului Jurnaliștilor de Investigație;

10 traininguri de instruire pentru jurnaliști și studenți de la facultățile de jurnalism;

CIJM împreună cu alte organizații de media, organizații active pe domeniul drepturilor omului și anticorupție, a semnat **10** declarații de presă și apeluri prin care a luat atitudine în chestiuni ce țin de respectarea drepturilor jurnaliștilor, justiție, media, drepturile omului etc.

4 platforme web au fost menținute și dezvoltate de echipa Centrului de Investigații Jurnalistice - www.investigatii.md, www.anticoruptie.md, www.medialab.md și www.medisource.info.

4 pagini și 3 grupuri pe rețelele de socializare de socializare au fost menținute și dezvoltate de echipa Centrului de Investigații Jurnalistice pe rețelele de socializare;

20 de postări la rubrica Bloguri au fost publicate pe portalurile www.investigatii.md și www.anticoruptie.md;

Circa **770 de știri** au fost publicate pe portalul www.anticoruptie.md.

400 de profiluri ale candidați și potențiali candidați la scrutinul parlamentar din 2019, pe liste de partid și pe circumscripții naționale, au fost realizate de echipa CIJM (în 2018-2019). Profilurile au fost publicate pe portalul anticorupție.md, majoritatea având un număr foarte mare de vizualizări.

161 de profiluri complexe despre integritatea candidaților la alegerile locale au fost documentate și scrise de către echipa CIJM. Majoritatea acestora au fost din municipiul Chișinău și din toate suburbiile Capitalei dar și din municipiul Bălți, Briceni, Ceadâr-Lunga, Avdarma, Drochai, Coșnița, Edineț, Leova, Nisporeni, Ocnita, Sângerei, Șoldănești, Ștefan Vodă, Vulcănești etc.

73 de sesizări ale cetățenilor au fost publicate pe harta anticorupției pe parcursul anului 2019.

I. PREMII ȘI MENȚIUNI

Activitatea echipei Centrului de Investigații Jurnalistice în anul 2019 a fost apreciată prin următoarele premii naționale:

Doi reporteri de a CIJM au fost desemnați jurnaliștii anului 2019

Ilie Gulca și Mădălin Necșuțu, reporteri de investigație ai Centrului de Investigații Jurnalistice, au fost desemnați jurnaliștii anului 2019 la categoria „Investigații”, în cadrul Galei Anuale a Clubului de Presă, organizată de Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI) și Comitetul pentru Libertatea Presei. Mădălin Necșuțu și Ilie Gulca au participat în concurs cu trei anchete: [„Criptorepublica”](#), despre afacerea cu criptomonede din regiunea transnistreană, susținută de emisari din Federația Rusă, [„Vlad al Arabiei: averea, interesele și conexiunile din Orientul Mijlociu”](#), despre afacerile în câteva țări din Orientul Mijlociu pe care fostul lider PD și le-a creat, utilizând structurile statului, și [„Stăpânii luminilor”](#), despre cum au ajuns zeci de milioane din banii publici în buzunarele unui funcționar al statului, prin firma soției sale, care câștiga licitații publice.

O reporteră a CIJM a obținut un premiu pentru cea mai bună investigație jurnalistică

Reportera CIJM, Julieta Savițchi, a fost premiată în cadrul concursului pentru cele mai bune investigații ale anului 2019, organizat de Fundația Friedrich Naumann pentru Libertate (Germania) și Asociația Presei Independente (API). Pentru ancheta [„Paza principalelor instituții de stat, asigurată de firme cu trecut penal din anturajul lui Vlad Plahotniuc și al hoțului în lege Makena”](#) ea a luat locul III în cadrul competiției.

La cele două categorii ale concursului: investigația anului în mass-media națională și investigația anului în mass-media locală/regională, au fost depuse în total 14 investigații publicate în perioada 10 noiembrie 2018 – 15 octombrie 2019.

II. CAMPANII MEDIA

Pe parcursul anului 2019 echipa Centrului de Investigații Jurnalistice a desfășurat 5 campanii media:

1) **„Promovarea votului informat și conștient la alegerile parlamentare prin campania de monitorizare și informare „Pentru un Parlament Curat 2018”**, implementat de ADEPT, API, CAPC și CIJM cu susținerea financiară a Fundației Soros-Moldova/Departamentul Buna Guvernare. Proiectul a demarat în anul 2018 și s-a finalizat în martie 2019. În cadrul acestei campanii, Centrul de Investigații Jurnalistice și alte câteva organizații partenere și-au propus monitorizarea prin mijloace jurnalistice, în baza unor criterii de integritate exacte și pertinente, a unui număr cât mai mare de candidați și potențiali candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova și informarea obiectivă a unui număr cât mai mare de cetățenii cu drept de vot despre candidații cu probleme de integritate. În cadrul proiectului, echipa CIJM a realizat profilurile a circa 400 de candidați și potențiali candidați la scrutinul parlamentar – 150 – pe listele de partid și circa 300 – pe circumscripțiile naționale.

Cele 51 de circumscripții uninominale au fost realizate ca și profiluri-investigații. Mai mult de 100 de profiluri au constituit investigații jurnalistice, unele destul de ample și complexe. Echipa de proiect a mai realizat cinci investigații-profiluri ale partidelor politice și investigații despre averile candidaților pe listele a patru partide antrenate în cursa electorală, iar după alegeri au fost realizate câteva investigații despre candidații care au acces în Parlament în cele 51 circumscripții electorale și separat pe listele fiecărui partid în parte, inclusiv candidații independenți din circumscripțiile din regiunea transnistreana. Majoritatea profilurilor și investigațiilor au fost publicate pe portalul CIJM

www.anticoruptie.md, unele investigații fiind publicate pe un alt portal al CIJM www.investigatii.md. Investigațiile și profilurile au înregistrat, pe Anticoruptie.md, între 1000 și 70.000 de accesări. Un număr mare de materiale au fost preluate sau citate de peste 20 medii de informare: ziare, portaluri, posturi de radio și TV, atât cele de limbă română, cât și de limbă rusă. Unele materiale au fost citate de presa de peste hotare, cum ar fi presa din România sau portalul de limbă engleză Balkan Insight.

2) „**Jurnaliștii pentru oportunități egale și diversitate**”, implementată de Centrul de Investigații Jurnalistice cu sprijinul Ambasadei Canadei la București. Scopul campaniei este reducerea stigmei și discriminării prin informarea populației generale și a factorilor de decizie, prin activitățile realizate în cadrul proiectului – cluburi de presă și investigații jurnalistice profesionale. Proiectul a demarat în anul 2018 și se va încheia în februarie 2020. Pe parcursul anului curent, echipa de proiect a realizat șapte ședințe ale Clubului Jurnaliștilor de Investigație în cadrul cărora au fost puse în discuție aspecte ce țin de discriminarea femeilor, copiilor, tinerilor etc. Totodată, au fost publicate trei investigații jurnalistice la subiecte ce țin de discriminare.

3) „**Promovarea votului informat și conștient la alegerile locale generale 2019**”, implementat cu susținerea financiară a Fundației Soros-Moldova/Departamentul Buna Guvernare. În cadrul proiectului, trei organizații neguvernamentale: Asociația Presei Independente (API), Centrul de Investigații Jurnalistice (CIJM) și Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției (CAPC) și-au propus să furnizeze informații complete despre candidații la funcția de primar în cadrul scrutinului local din anul 2019. În cadrul campaniei de informare, Centrul de Investigații Jurnalistice și organizațiile partenere și-au propus monitorizarea prin mijloace jurnalistice, în baza unor criterii de integritate exacte și pertinente, a unui număr cât mai mare de candidați și potențiali candidați la funcția de primar și informarea obiectivă a unui număr cât mai mare de cetățenii cu drept de vot despre candidații cu probleme de integritate. În cadrul proiectului, echipa CIJM a monitorizat și a făcut profilurile electorale pentru 161 de candidați. Majoritatea acestora au fost din municipiul Chișinău și din toate suburbiile Capitalei. În afară de aceasta, echipa a monitorizat candidații la primăriile din: municipiul Bălți, Briceni, Ceadâr-Lunga, Avdarma, Drochai, Coșnița, Edineț, Leova, Nisporeni, Ocnița, Sângerei, Șoldănești, Ștefan Vodă, Vulcănești etc.

Candidații electorali au fost monitorizați în baza celor patru criterii largi, agreate de comun acord cu organizațiile participante la campanie: Integritatea în activitatea politică;

Integritatea în gestionarea averii și intereselor personale, Integritatea în exercitarea funcțiilor publice și/sau de partid, Cazier judiciar.

Majoritatea profilurilor și investigațiilor au fost publicate pe portalul CIJM www.anticoruptie.md. Investigațiile și profilurile au înregistrat, pe Anticoruptie.md, între 1000 și 3.500 de accesări. Un anumit număr de materiale au fost preluate sau citate de ziare locale, portaluri, posturi TV. Unele materiale realizate de echipa CIJM au servit ca bază de documentare și au fost citate în cadrul dezbaterilor electorale de la diferite posturi TV, inclusiv PRO TV, emisiunea „Eu vreau să fiu primar”. Totodată, majoritatea materialelor realizate de echipa CIJM au fost publicate pe portalul Moldova Curată, gestionat de Asociația Presei Independente.

4) **„Mobilizarea societății civile cu scopul de a susține integritatea în sectorul Justiției în Republica Moldova”**, desfășurat de Centrul de Investigații Jurnalistice și Freedom House, cu susținerea financiară a Departamentului de Stat al SUA.

5) **„Jurnalistii pentru transparentă și bună guvernare”**

III. INVESTIGAȚII JURNALISTICE

Pe parcursul anului 2019 echipa Centrului de Investigații Jurnalistice a realizat 71 de investigații jurnalistice, care au fost preluate/citate de zeci de medii de informare: portaluri media, ziare locale și naționale, posturi de radio și TV. Jurnaliști cu experiență/mentori din cadrul CIJM, au acordat asistență și a ghidat jurnaliștii la realizarea investigațiilor jurnalistice.

Investigații realizate în cadrul campaniei de monitorizare și informare „Pentru un Parlament Curat 2018”, implementat de CIJM în parteneriat cu ADEPT, API, CAPC, cu susținerea financiară a Fundației Soros-Moldova/Departamentul Buna Guvernare:

1) Candidatul socialiștilor pentru o circumscripție din Capitală: Fost șomer cu venituri modeste și donații grase la partid

Investigația arată că Alexandr Odințov, înaintat pentru circumscripția uninominală nr. 25 din Capitală, arondată sectoarelor Centru și Botanica, s-a remarcat în ultimii ani prin donațiile „grase” pe care a reușit să le facă la partid, având, oficial, venituri modeste.

Sumele indicate în declarațiile de avere sunt mult sub cele pe care socialistul le-a achitat în ultimii ani pentru diferite bunuri.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/candidatul-socialistilor-pentru-o-circumscripție-din-capitala-fost-somer-cu-venituri-modeste-si-donații-grase-la-partid>

2) Candidatul democrațiilor la Ivancea: clientelism politic și promovarea imaginii pe bani publici

Autorii investigației au arătat că președintele raionului Orhei, Tudor Golub, înaintat de Partidul Democrat pentru circumscripția nr 19, Ivancea, la alegerile parlamentare din februarie 2019, este în politică de 15 ani, perioadă în care a trecut prin mai multe partide. Acesta a încălcat în repetate rânduri regimul juridic al incompatibilităților, iar presa a scris că ar fi admis repartizarea unor sume din bugetului raional pe criteriile de partid, dar și că „și-ar fi lustruit” imaginea pe bani publici.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/candidatul-democratilor-la-ivancea-clientelism-politic-si-promovarea-imaginii-pe-bani-publici>

3) Candidatul socialiștilor la Comrat: venituri modeste, donații de zeci de mii de lei și pomenile „din suflet”

Materialul arată că vicepreședintele Adunării Populare din Găgăuzia, Alexandr Suhodolski, înaintat pentru circumscripția uninominală din Comrat, s-a remarcat în ultimii ani prin donațiile în mărime de zeci de mii de lei, pe care a reușit să le facă la partid, având, oficial, venituri modeste. Acesta a mai ieșit în evidență prin pledoaria pentru un referendum ilegal, dar și prin pomenile electorale pe care le-a împărțit „din partea organizației de caritate a primei doamne”.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/candidatul-socialistilor-la-comrat-venituri-modeste-donații-de-zeci-de-mii-de-lei-si-pomenile-din-suflet>

4) Candidatul PDM pentru Hâncești: datorii de zeci de mii de dolari și contracte de milioane

Autorul a arătat că Alexandru Botnari, candidat PDM pentru circumscripția Hâncești, a avut contracte de milioane cu statul. Totodată, acesta a acumulat datorii față de bănci și persoane fizice, și a denumit străzi din mun. Hâncești cu numele soacrei, care este în viață, și al tatălui său.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/candidatul-pdm-pentru-hancesti-datorii-de-zeci-de-mii-de-dolari-si-contracte-de-milioane-cu-statul>cu st

5) Milionarul Vladimir Andronachi, numărul nouă pe lista PDM: afaceri tănuite și controversata lege a amnistiei fiscale

Autorii au demonstrat că milionarul Vladimir Andronachi, numărul nouă pe lista democraților pentru circumscripția națională la alegerile parlamentare, era implicat în mai multe scheme. Astfel, familia Andronache ar gestiona direct sau prin intermediari, afaceri de milioane de lei, care nu se regăsesc în declarațiile de avere și interese ale legislatorului. Candidatul democrat este și autor al controversatei legi privind amnistia fiscală, criticată de opoziție, societate civilă dar și structuri internaționale.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/milionarul-vladimir-andronachi-numarul-noua-pe-lista-pdm-afaceri-tainuite-si-controversata-lege-a-amnistiei-fiscale>

6) Elena Bodnarenco, numărul trei pe lista comuniștilor: Raportul Curții de Conturi și scandalul privind coruperea deputaților

Autorul a arătat că Elena Bodnarenco a figurat într-un raport al Curții de Conturi. Totodată, aceasta este una dintre cei 14 parlamentari care la sfârșitul anului 2015 au părăsit fracțiunea PCRM și au creat Platforma social-democratică „Pentru Moldova” ar fi primit bani sau ar fi fost șantajați cu dosare penale.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/elena-bodnarenco-numarul-trei-pe-lista-comunistilor-raportul-curtii-de-conturi-si-scandalul-privind-coruperea-deputatilor>

7) Radu Mudreac, nr.18 pe lista PSRM: Indemnizația din partea statului român și tranzacții care îi depășesc de 19 ori veniturile

Radu Mudreac, candidatul socialiștilor în Circumscripția uninominală nr. 27, mun. Chișinău, sectoarele Buiucani și Râșcani, precum și în Circumscripția națională, locul 18, a intrat în atenția Comisiei Naționale de Integritate pentru că a cheltuit de 19 ori mai mult decât a câștigat. Deși a susținut politica antiromânească a socialiștilor, Mudreac a beneficiat de indemnizație de creștere a copilului din partea statului român.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/radu-mudreac-nr18-pe-lista-psrm-indemnizatia-din-partea-statului-roman-si-tranzactii-care-ii-depasesc-de-19-ori-veniturile>

8) Lux și opulență vs sărăcie: Ce avere declară cei mai bogați și cei mai săraci candidați din lista PDM pentru circumscripția națională

Investigația a arătat că mulți candidați pe lista PDM se pot lăuda cu averi de milioane, mașini de lux și imobile somptuoase.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/lux-si-opulenta-vs-saracie-ce-avere-declara-cei-mai-bogati-si-cei-mai-saraci-candidati-din-lista-pdm-pentru-circumscripția-nationala>

9) Milionarul Nicolae Gorban, nr. 37 în lista PDM: afacerea cu mașini și „scăpările” din declarațiile de avere

Nicolae Gorban, președintele raionului Căușeni și nr. 37 în lista de candidați a Partidului Democrat pentru circumscripția națională, se numără printre cei mai bogați reprezentanți ai formațiunii politice. Acesta deține un adevărat parc de mașini și, prin intermediul unei firme pe care o deține, încasează anual sume de ordinul milioanelei de lei din arenda automobilelor. Politicianul pare să fi omis din declarațiile sale de avere, completate în ultimii ani, mai multe terenuri și mașini. Acesta mai este cunoscut pentru faptul că, deși a raportat venituri modeste în anii precedenți, a reușit să facă donații generoase la partid.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/milionarul-nicolae-gorban-nr-37-in-lista-pdm-afacerea-cu-masini-si-scaparile-din-declaratiile-de-avere>

10) Vlad al Arabiei

Investigația se referă la afacerile și proprietățile deținute de fostul lider al Partidului Democrat din Republica Moldova, Vlad Plahotniuc, în Orientul Mijlociu.

Autorii au arătat că Republica Moldova și-a intensificat în ultimii ani relațiile cu țările din regiune. Unul dintre intermediari este patronul Trans-Oil, Vaja Jhashi, care a consiliat mai multe structuri guvernamentale în Orientul Mijlociu. Totodată, Emiratele Arabe Unite au fost o destinație pentru bani scurși din afacerea „Laundromatul rusesc”, precum și din „furtul miliardului” din sistemul bancar moldovenesc.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/economic/vlad-al-arabiei-averea-interesele-si-conexiunile-din-orientul-mijlociu>

11) Trecutul si prezentul candidatului PDM la Căușeni, Grigore Repeșciuc: conflicte de interese, un dosar penal și altul contravențional

Grigore Repeșciuc este candidatul PDM pentru circumscripția nr. 35, Căușeni. Repeșciuc este primar al localității în care candidează, exercitând această funcție pe durata a două mandate, începând cu anul 2011. În același timp, soția sa este consilier orășenesc și a obținut titlul de cetățean de onoare al localității. Numele primarului a figurat într-un dosar penal legat de „schimbarea destinației resurselor financiare alocate pentru alimentația copiilor din grădinițe”. În timp ce Repeșciuc se afla la cârma primăriei, instituția a încheiat contracte cu firma socrului și cea a soției sale.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/trecutul-si-prezentul-candidatului-pdm-la-causeni-grigore-repesciuc-conflicte-de-interese-un-dosar-penal-si-altul-contravențional>

12) Greceanii, cap de listă la Socialiști: amenințare cu aplicarea armelor, dosare la CtEDO și mișmașuri cu banii publici

Activitatea Zinaidei Greceanii în funcția de prim-ministru, în anii 2008 și 2009, a fost marcată de intransparență și administrare defectuoasă a banilor publici, implicare în scheme frauduloase cu energie electrică și favorizarea unor agenți economici. Ea se face vinovată de cel puțin două dosare pierdute la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Din postura de conducător, Greceanii a amenințat, la 7 aprilie 2009, că vor fi utilizate armele împotriva tinerilor, ieșiți la un protest antiguvernamental.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/zinaida-greceanii-cap-de-lista-la-socialisti-si-candidata-pe-circumscripția-nr-1-briceni-amenintare-cu-aplicarea-armelor-la-7-aprilie-2009-dosare-pierdute-la-ctedo-si-mismasuri-cu-banii-publici>

13) Nicolae Molozea, candidatul PDM în circumscripția Ștefan-Vodă: incompatibilitatea de funcții și „scăpările” din declarațiile de avere

Investigația a arătat că Nicolae Molozea, candidatul Partidului Democrat la funcția de deputat în circumscripția nr. 36, Ștefan-Vodă, a indicat pe parcursul ultimilor ani date incomplete în declarațiile sale de avere și interese personale. Molozea a ajuns în vizorul presei pentru că a încălcat regimul juridic al incompatibilităților, dar și pentru donațiile generoase pe care le-a făcut la partid.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/nicolae-molozea-candidatul-pdm-in-circumscripția-stefan-voda-incompatibilitatea-de-funcții-si-scăparile-din-declaratiile-de-avere>

14) Fostul jurist al comuniștilor, Sergiu Sîrbu, nr. 7 pe lista PDM: proiecte de legi controversate, declarații de avere incomplete și apartamentul de lux de la frate

Deputatul Sergiu Sîrbu, numărul șapte pe lista democraților pentru circumscripția națională, a fost, timp de 12 ani, membru PCR. De-a lungul anilor a fost autor al mai multor proiecte de lege, unele dintre care au fost contestate de opoziție și societatea civilă. Alături de alți deputați este autorul controversatului proiect de lege privind liberalizarea capitalului și amnistia fiscală, criticat dur de organismele internaționale și societatea civilă, dar și de opoziția politică.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/fostul-jurist-al-comunistilor-sergiu-sirbu-nr-7-pe-lista-pdm-proiecte-de-legi-controversate-declaratii-de-avere-incomplete-si-apartamentul-de-lux-de-la-frate>

15) Alla Dolință, nr. 7 pe lista PSRM: venituri nedeclarate și donații generoase la partid

Deputata Alla Dolință, numărul șapte pe lista socialiștilor pe circumscripția națională, a ieșit în evidență prin donațiile generoase pe care le-a făcut pentru partidul din care face parte. Astfel, în unii ani donațiile au depășit veniturile deputatei. Familia Dolință deține și clădirea în care este amplasat sediul central al socialiștilor. De rând cu alți câțiva cetățeni deputați socialiști Alla Dolință deține cetățenia română.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/alla-dolinta-nr-7-pe-lista-psrm-venituri-nedeclarate-si-donatii-generoase-la-partid>

16) Nicolai Dudoglo, candidatul independent la Comrat: firmă în Ungaria, opt apartamente și nouă terenuri

Nicolai Dudoglo este unul dintre politicienii din UTA Găgăuzia care pledează pentru apropierea de Rusia, dar au afaceri în Occident. Deși a aderat în 2012 la Partidul Democrat, a fost unul dintre organizatorii referendumului anticonstituțional din autonomia găgăuză din februarie 2014. În decursul carierei sale de politician și primar, acesta a reușit să adune opt apartamente și nouă terenuri agricole.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/nicolai-dudoglo-candidatul-independent-la-comrat-firma-in-ungaria-opt-apartamente-si-noua-terenuri>

17) Fosta comunistă, Violeta Ivanov, nr.13 pe lista PDM: viață de lux și casă de milioane din salariul de deputat

Deputata Violeta Ivanov, numărul 13 pe lista electorală a democraților la alegerile din 24 februarie, a făcut parte din grupul deputaților comuniști care a părăsit PCRM ca să adere la democrați. Fostă ministru a Mediului, în 2010 a fost inclusă în „lista neagră” a Inițiativei Civice pentru un Parlament Curat pentru că ar fi favorizat primăriile conduse de reprezentanți PCRM, care îi erau colegi de partid în acea perioadă. Pe durata mandatului de deputată, Violeta Ivanov și-a mărit constant proprietățile, familia sa reușind să ridice o casă cu două nivele și să procure un apartament de circa 100 metri pătrați. Presa a scris de mai multe ori și despre luxul pe care îl etalează deputata și unii dintre membrii familiei acesteia.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/fosta-comunista-violeta-ivanov-nr13-pe-lista-pdm-viata-de-lux-si-casa-de-milioane-din-salariul-de-deputat>

18) Corneliu Padnevici, candidatul democrat la Drochia: afaceri imobiliare, cadouri generoase la cumetrii și proiecte de legi controversate

Corneliu Padnevici este unul dintre demnitarii care și-au etalat, în mai multe rânduri, în declarația sa de avere, miile de euro obținuți la evenimentele de familie. În timpul mandatului de deputat și-a continuat afacerile imobiliare și a semnat o serie de proiecte de legi controversate privind datele cu caracter personal.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/corneliu-padnevici-candidatul-democrat-la-drochia-afaceri-imobiliare-cadouri-generoase-la-nunti-si-cumetrii-si-proiecte-de-legi-controversate>

19) Valeri Klimenko, politicianul care a pledat pentru Moldova în componența Rusiei, candidatul nr.7 pe lista Partidului „Șor”

Valeri Klimenco, politicianul românofob care i-a cedat lui Ilan Șor partidul și l-a ajutat să ajungă primar de Orhei, a candidat pe poziția a șaptea în lista Partidului „Șor” în circumscripția națională.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/valeri-klimenko-politicianul-care-a-pledat-pentru-moldova-in-componenta-rusiei-candidatul-nr7-pe-lista-partidului-sor>

20) Candidata PCRM pentru circumscripția națională, Maria Postoico: proiecte de legi controversate și mersul la coafor cu mașina de serviciu

Maria Postoico, cea mai longevivă dintre deputații din Parlamentul Republicii Moldova, a candidat cu nr. 41 pe lista Comuniștilor. Postoico a fost judecătoare, iar din postura de demnitar public a fost acuzată în presă că ar fi făcut trafic de influență în cazul unor procese de judecată. A promovat proiecte de legi controversate și a abuzat de resursele administrative, fiind surprinsă la coafor cu mașina de serviciu.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/maria-postoico-proiecte-de-legi-controversate-si-mersul-la-coafor-cu-masina-de-serviciu>

21) Vladimir Cebotari, nr.8 pe lista PDM: afacerea Fly One, concesionarea Aeroportului Chișinău și contracte păguboase la Calea Ferată

Fostul ministrul al Justiției în două guverne, Vladimir Cebotari, actualmente vicepreședinte al Partidului Democrat, a candidat în scrutinul parlamentar cu numărul 8 pe lista formațiunii politice din care face parte. În perioada când era ministru, Cebotari și-a dezvoltat afacerea de familie din domeniul aviației – compania Fly One. Asupra sa planează suspiciuni că ar avea tangență cu procesul de concesionare a Aeroportului Internațional Chișinău, iar la Calea Ferată a Moldovei ar fi încheiat contracte păguboase pentru întreprindere. Demnitarul a ajuns de mai multe ori în vizorul Comisiei Naționale de Integritate, dar nu a fost penalizat.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/vladimir-cebotari-nr8-pe-lista-pdm-afacerea-fly-one-concesionarea-aeroportului-chisinau-si-contracte-paguboase-la-calea-ferata>

22) Veronica Herța, candidată PL pe circumscripția națională: averi nedeclarate și utilizarea resursei administrative în interes de partid

Fosta șefă de la Apă-Canal Chișinău, Veronica Herța, a candidat pe listele PL pentru un mandat de deputat la alegerile din 24 februarie. Curtea Supremă de Justiție a stabilit, în 2016, că funcționara nu a indicat mai multe terenuri, bunuri imobile, conturi și un salariu de la o întreprindere agricolă.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/veronica-herta-candidata-pl-pe-circumscripția-nationala-averi-nedeclarate-si-utilizarea-resursei-administrative-in-interes-de-partid>

23) Elena Hrenova, candidata nr. 52 pe lista PSRM: donații mai mari decât veniturile și averi nedeclarate

Socialista Elena Hrenova, candidata nr. 52, pe lista PSRM, în Circumscripția Națională, este unul dintre donatorii fideli ai formațiunii din care face parte. În 2014, a dat la partid chiar mai mult decât a câștigat. Se pare că în actuala campanie electorală candidata ar fi depus două declarații de avere diferite. În prima, ar fi indicat zero venituri.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/elena-hrenova-candidata-nr-52-pe-lista-psrm-lidera-la-donatii-si-la-ascuns-averi>

24) Reghina Apostolova, candidata nr. 6 pe lista Partidului „Șor”: de la comunism la raportul Kroll

Viceprimara orașului Orhei, Reghina Apostolova, una dintre persoanele care figurează în raportul Kroll, a figurat pe locul șase pe lista Partidului „Șor” pentru circumscripția națională.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/reghina-apostolova-candidata-nr6-pe-lista-partidului-sor-de-la-comunism-si-socialism-pana-la-raportul-kroll>

25) Fiecare al doilea candidat socialist în circumscripția națională are venituri de milioane sau câteva locuințe

Reporterii CIJM au analizat lista electorală a socialiștilor și au constatat că fiecare al doilea candidat trăiește pe picior larg. Aceștia indică în declarațiile de avere pentru ultimii doi ani, prezentate la Comisia Electorală Centrală (CEC), venituri de milioane sau câte două-trei locuințe. Pe de altă parte, pe listele PSRM figurează și persoane care nu au raportat nicio casă și niciun apartament.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/fiecare-al-doilea-candidat-socialist-in-circumscripția-nationala-are-venituri-de-milioane-sau-cateva-locuinte>

26) Profil de partid // PSRM, nr. 4 în buletinul de vot: finanțări dubioase, discurs de ură și laude cu investiții străine

Partidul Socialiștilor s-a remarcat în ultimii ani prin finanțări dubioase venite din off-shore, donații de la susținători care „au dat” partidului mai mult decât aveau, concerte „gratuite” în campanii electorale sau în preajma acestora, dar și prin comportamentul la limita legii al liderilor formațiunii, care, „pentru apărarea valorilor tradiționale”, au promovat discursul de ură și violența împotriva unioniștilor, dar și a minorităților sexuale. Socialiștii și-au atribuit

proiecte finanțate din exterior sau din bugetul de stat. Presa a scris și despre faptul că formațiunea „a plimbat” banii dintr-un buzunar în altul în campaniile electorale, după ce a achitat contracte de publicitate posturilor TV gestionate de firme pe care le-au fondat membrii ei.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/profil-de-partid-psrm-nr-4-in-buletinul-de-vot-finantari-dubioase-discurs-de-ura-si-laude-cu-investitii-straine>

27) Candidatul socialiștilor, Vladimir Țurcan: salariu de bugetar, viață de lux și donații generoase la partid

Vladimir Țurcan, unul dintre cei mai longevivi deputați în Parlamentul Republicii Moldova, a fost numărul 20 pe lista socialiștilor pe circumscripția națională. Țurcanu candidează și pe circumscripția uninominală nr.8, Cantemir. El are la activ cinci mandate de deputat, cu o întrerupere de doi ani, cât a fost ambasador în Federația Rusă. Luxul în care trăiește familia sa, etalat în reviste și în emisiuni televizate, contrastează puternic cu veniturile de bugetar ale demnitarului. A fost criticat în presă și de către colegii săi deputați că ar avea afaceri nedeclarate. S-a manifestat adeseori printr-un discurs românofob, anti NATO și pro Kremlin.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/candidatul-socialistilor-vladimir-turcan-salariu-de-bugetar-viata-de-lux-si-donatii-generoase-la-partid>

28) Profil de partid // Partidul Șor: Fraudă bancară, lider cu dosare penale, discurs de ură și pomeni electorale

Partidul Șor a figurat cu numărul cinci în buletinul de vot pentru alegerile din 24 februarie. Președintele formațiunii, Ilan Șor, apare ca învinuit și inculpat în cel puțin două dosare penale legate de fraudă bancară, iar numele unor membri de partid se regăsesc în raportul Kroll. Mai mulți reprezentanți ai formațiunii, în special Ilan Șor, au ieșit în evidență prin discursul de ură la adresa jurnaliștilor și opoziției politice.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/profil-de-partid-partidul-sor-frauda-bancara-liderul-cu-dosare-penale-discursul-de-ura-si-pomenile-electorale>

29) Ion Groza, candidatul independent de la Cahul: conflicte de interese și scandalul cu tabăra pentru copii

Ion Groza, președintele degrevat al raionului Cahul, a fost candidat independent la alegerile din 24 februarie în circumscripția nr. 43. De-a lungul anilor acesta a fost implicat

în mai multe conflicte de interese. Astfel, președintele Groza și-a angajat nora în cadrul instituției pe care o conduce. Totodată, în calitate de consilier, ar fi votat pentru transmiterea unei tabere pentru copii în arenda unor fundații administrate de familia sa.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/ion-groza-candidatul-independent-de-la-cazul-conflicte-de-interese-si-scandalul-cu-tabara-pentru-copii>

30) Candidata socialiștilor, Alla Pilipețcaia: afacerea cu mezeluri, contracte de achiziție și donații generoase la partid

Alla Pilipețcaia, consilieră din partea PSRM în consiliul raional Soroca și lideră a organizației teritoriale a PSRM, a candidat în circumscripția nr. 7 din Soroca. Este directoare a SRL „Debut-Sor”, companie specializată în vânzarea produselor din carne, care a obținut mai multe contracte pe bani publici. În ultimii ani a făcut agitație activă pentru socialiști și a vărsat în visteria formațiunii din care face parte donații mai mult decât generoase.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/candidata-socialistilor-alla-pilipetcaia-afacerea-cu-mezeluri-contracte-de-achizitie-si-donatii-generoase-la-partid>

31) Partidul Democrat: un deceniu la guvernare, finanțări dubioase și cheltuieli netransparente

Partidul Democrat din Moldova, primul din lista de vot la alegerile legislative din 24 februarie, s-a aflat la guvernare în ultimii zece ani. În aprilie 2009, formațiunea nu a reușit să treacă pragul electoral. Reușește să intre în Parlament peste câteva luni, după scrutinul anticipat din iulie 2009, și cu 13 deputați devine parte a alianței de guvernare. Chiar dacă nici la alegerile din 2010 și 2014, formațiunea nu a adunat mai mult de 20% din sufragii, în 2016 PDM a ajuns să aibă o majoritate parlamentară și reprezentanți la conducerea celor mai multe instituții publice. Criticat pentru folosirea abuzivă a resurselor administrative, finanțări dubioase și cheltuieli netransparente, PDM a ajuns formațiunea cu cel mai mare buget adunat din donații - peste 190 de milioane de lei în ultimii trei ani. Veniturile partidului au sporit considerabil de când șefia formațiunii a fost preluată de Vlad Plahotniuc, care și-a pus în slujba partidului și fundația personală Edelweiss.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/partidul-democrat-un-deceniu-la-guvernare-finantari-dubioase-si-cheltuieli-netransparente>

32) Fostul ministru Ion Sula, candidat al PDM în Circumscripția 37: fără venituri declarate în ultimii doi ani, dar cu trai luxos și călătorii peste hotare

Fostul ministru în două guverne din partea PLDM, Ion Sula, a fost candidatul Partidului Democrat în circumscripția 37, Rezeni, Ialoveni. Deși, potrivit declarației de avere, în ultimii doi ani, democratul a stat fără lucru, pagina de facebook a soției sale arată că familia Sulă trăiește pe picior larg, astfel încât în ultima jumătate de an a călători în nu mai puțin de cinci țări.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/fostul-ministru-ion-sula-candidat-al-pdm-in-circumscripția-37-fara-venituri-declarate-in-ultimii-doi-ani-dar-cu-trai-luxos-si-calatorii-peste-hotare>

33. Candidata PDM, Ruxanda Glavan: afaceri în domeniul sănătății și favorizarea campaniilor de promovare a șefului de partid

Ruxanda Glavan numărul 17 pe lista democraților pentru circumscripția națională, a fost acuzată de mai multe ori că ar avea probleme de integritate. Afacerile familiei, chiar dacă au fost trecute pe alte nume, au sporit atunci când Glavan a deținut funcții publice. În perioada când se afla la conducerea Ministerului Sănătății, a pus în slujba partidului din care face parte resurse administrative pentru desfășurarea unei campanii a Fundației Edelweiss, care promova numele lui Vlad Plahotniuc.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/candidata-pdm-ruxanda-glavan-afaceri-in-domeniul-sanatatii-si-favorizarea-campaniilor-de-promovare-a-sefului-de-partid>

34. Proprietari de loturi agricole, incluși într-o circumscripție uninominală. Expert: „Este ilegal”

Investigația a arătat că o parte din proprietarii de loturi cu destinație agricolă din extravilanul comunei Trușeni au fost incluși în circumscripția uninominală nr.33, deși nu au viză de reședință în localitatea respectivă. Este vorba de 24 din cele 49 întovărășiri pomicole, care au fost repartizate la două secții de votare din comuna Trușeni. Experții susțin că este vorba de o ilegalitate și îndeamnă observatorii să fie cu ochii în patru pentru a nu admite fraudă.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/proprietari-de-loturi-agricole-inclusi-intr-o-circumscripție-uninomiala-expert-este-ilegal>

35. Silvia Radu, candidata PDM, pentru care, la alegerile pentru Chișinău „au semnat” și morții în listele de subscripție: scheme frauduloase cu energie electrică și trucare de licitații

Fosta ministru a Sănătății, Silvia Radu, a fost candidată pe lista Partidului Democrat, cu numărul 20. La scrutinele anterioare, cel prezidențial din 2016, și cel pentru primăria Chișinău, în 2018, ea afirma ca este candidată independentă, deși era promovată masiv de presa apropiată PDM. În timp ce era manageră la Compania Gas Natural Fenosa, plătită cu circa 430 mii de lei pe lună, ea a orchestrat scheme frauduloase cu energie electrică, iar cât a asigurat interimatul la Primăria Chișinău, a fost protagonista mai multor scandaluri, fiind acuzată de abuzuri și trucare a unor licitații publice. S-a înscris în cursa electorală pentru Primăria Chișinău, cu grave abateri, în listele de subscripție fiind depistate, între altele, semnături ale unor persoane decedate.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/silvia-radu-candidata-pdm-pentru-care-la-alegerile-pentru-chisinau-au-semnat-si-mortii-in-listele-de-subscriptie-scheme-frauduloase-cu-energie-electrica-si-trucare-de-licitatii>

36. Partidul Socialiștilor: trecutul, averile și interesele noilor deputați

Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice au radiografiat și a prezentat cine sunt, ce averi și ce interese au parlamentarii din Partidul Socialiștilor.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/partidul-socialistilor-trecutul-averile-si-interesele-noilor-deputati>

37. Partidul Democrat: averea și interesele deputaților nou-aleși

Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice au radiografiat și a prezentat cine sunt, ce averi și ce interese au noii parlamentari din Partidul Democrat.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/partidul-democrat-averea-si-interesele-deputatilor-nou-alesi>

38. Blocul Electoral ACUM: cine sunt noii deputați

Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice au radiografiat și a prezentat cine sunt, ce averi și ce interese au noii parlamentari din Blocul ACUM.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/blocul-electoral-acum-cine-sunt-noii-deputati>

39. Partidul Șor și independenții: averi, afaceri și interese

Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice au radiografiat și a prezentat cine sunt, ce averi și ce interese au noii parlamentari din Partidul Șor.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/partidul-sor-si-independentii-averi-afaceri-si-interese>

Investigații realizate în cadrul proiectului „Mobilizarea societății civile cu scopul de a susține integritatea în sectorul Justiției în Republica Moldova”, desfășurat de Centrul de Investigații Jurnalistice și Freedom House, cu susținerea financiară a Departamentului de Stat al SUA:

40. Ceea ce nu a făcut justiția din Moldova au făcut magistrații greci: un fost expert internațional, condamnat la 2 ani de închisoare pentru pedofilie

La opt ani de la publicarea unei anchete a Centrului de Investigații Jurnalistice despre o rețea de pedofili care acționa în Republica Moldova și Ucraina, justiția din Grecia își spune cuvântul: Nick Georgiadis, unul dintre pedofilii care abuzau minori, a fost condamnat. marți, 26 februarie, în Grecia, la doi ani de închisoare. În Republica Moldova, Georgiadis a fost „scăpat” de pedeapsă penală.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/ceea-ce-n-a-facut-justitia-din-moldova-a-facut-justitia-din-grecia-un-fost-expert-international-condamnat-la-2-ani-de-inchisoare-pentru-pedofili>

41. Afacerea scandalosă „Palmieri și stele”: Cum au rămas fără locuințe 500 de familii

Investigația a arătat că cel puțin 500 de persoane care și-au investit economiile de o viață în speranța să aibă propriile locuințe au rămas fără bani și fără casă. După ce foștii antreprenori le-au promis că, cel târziu, în 2013 vor trece în casă nouă, investitorii înșelați nu mai au nicio speranță că vor ajunge la casa lor sau că își vor recupera banii. Deși autoritățile statului le-au promis să le facă dreptate, de mai bine de doi ani, nu s-a făcut nimic.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/afacerea-scandaloasa-palmieri-si-stele-cum-au-ramas-fara-locuinte-500-de-familii>

42. RECHIZITORIU: 7 aprilie 2009. Zece ani de injustiție

Timp de zece ani de la violențele din 7 aprilie 2009, urmare a unui protest pașnic, deturnat de autorități, după care sute de tineri au fost maltratați și judecați în comisariatele de poliție, niciun procuror, judecător sau polițist nu a ajuns să facă pușcărie pentru abuzurile comise. Procurorii au intentat 71 de dosare penale, dar au ajuns să fie pedepsiți doar unii dintre cei care ar fi participat la devastarea clădirilor Parlamentului și Președinției. Un singur polițist, astăzi fugar și căutat de Interpol, a fost condamnat la închisoare. [Toti demnitarii care au gestionat](#) într-un fel sau altul acțiunile forțelor de ordine sau au dat dovadă de nepăsare în timpul evenimentelor din aprilie 2009 au fost avansați în funcție, iar judecătorii și procurorii au reușit să-și „spele” imaginea. Centrul de Investigatii Jurnalistice a făcut o radiografie a dosarelor ajunse în justiție și vă prezintă detalii despre parcusul lor în cei zece ani de la evenimentele din aprilie 2009.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/rechizitoriu-7-aprilie-2009-zece-ani-de-injustitie>

43. RECHIZITORIU: 7 aprilie 2009. Cum (NU) au fost pedepsiți polițiștii torționari, judecătorii și procurorii

În zilele de 7-8 aprilie 2009, când mii de tineri au ieșit în stradă pentru a protesta față de fraudarea alegerilor parlamentare din 5 aprilie, iar forțele de ordine au fost mobilizate să reprime mulțimea care protesta pașnic, sute de tineri au fost reținuți cu forța și duși prin comisariatele de poliție, unde au fost umiliți și torturați. Zeci de procurori și judecători au mers în comisariatele de poliție și i-au judecat pe tinerii maltratați, pentru dezordine în masă sau huliganism, fără să ia atitudine față de atrocitățile comise de polițiști. La zece ani de la evenimentele din aprilie 2009, constatăm că mai multe dosare au fost clasate sau suspendate și adevărul nu s-a mai aflat. Niciun reprezentant al Justiției și forțelor de ordine nu a ajuns după gratii. Mai mult, majoritatea a fost promovată pe scară profesională.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/rechizitoriu-7-aprilie-2009-cum-nu-au-fost-pedepsiti-politistii-tortionari-judecatorii-si-procurorii>

44. VIDEO // Cum și-a amenajat un maior de poliție un apartament cu comodități chiar la locul de muncă

Șeful Sectorului de poliție nr.1 al Inspectoratului de poliție Buiucani, Nicolae Cornescu, a acaparat un spațiu de 38 de metri pătrați din imobilul care găzduiește secția de poliție, în care și-a amenajat un apartament cu toate comoditățile. Imobilul acaparat abuziv, dar nu fără acordul tacit al superiorilor, se află în centrul istoric al Chișinăului și nu este înregistrat la Cadastru. Cu toate acestea, polițistul, în grad de maior, care conduce Sectorul de poliție, locuiește nestingherit, cu familia sa, de cel puțin 10 ani în acest imobil. Investigarea acestui subiect a pornit de la o [sesizare](#) pe Harta Corupției.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/video-cum-si-a-amenajat-un-maior-de-politie-un-apartament-cu-comoditati-chiar-la-locul-de-munca>

45. VIDEO // BOGĂȚIA CAMUFLATĂ a procurorului municipiului Chișinău

Procurorul municipiului Chișinău Ștefan Șaptefrați a construit în mai puțin de un an o casă impunătoare în localitatea Cheltuitori din comuna Tohatin, suburbie a Capitalei. Imobilul, evaluat de experți în domeniu, la câteva milioane de lei, este înscris pe numele fiicei sale, Maria, care, la fel ca și soțul ei, este funcționară publică și nu pare să aibă resurse pentru o astfel de proprietate. Șeful Procuraturii municipale, cu salariu de funcționar public, este singurul întreținător în familie. El recunoaște că și-a ajutat fiica și susține că are destui bani ca să-și întrețină material copiii. Mai mult, casa din Tohatin, în care locuia anterior procurorul cu familia sa, nu mai apare în declarația pe venituri din 2018.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/video-bogatia-camuflata-a-procurorului-municipiului-chisinau>

46. Paza principalelor instituții de stat, asigurată de firme cu trecut penal din anturajul lui Vlad Plahotniuc și al hoțului în lege Makena

Investigația a arătat că două întreprinderi private dintre cele peste o sută care prestează servicii de pază și detectiv câștigă de mai mulți ani licitații avantajoase pentru asigurarea pazei instituțiilor de stat. Una dintre firme aparține unei companii off-shore, afiliată liderului PDM, Vladimir Plahotniuc, iar cealaltă este a unui fost polițist, care ar avea legături cu autoritatea criminală Vladimir Moscalciuc, alias Makena. Companiile, deși sunt vizate în scheme dubioase, dosare de tortură, aplicarea forței, interceptări abuzive și alte fapte grave, au mână liberă să păzească instituțiile publice, inclusiv cele din domeniul justiției, în pofida interdicțiilor din lege. Investigarea acestui caz a pornit de la o sesizare pe [Harta Corupției](#).

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/paza-principalelor-institutii-de-stat-asigurata-de-firme-cu-trecut-penal-din-anturajul-lui-vlad-plahotniuc-si-al-hotului-in-lege-makena>

47. De la Filip pentru cuscri: Fără număr de la AIPA!

Cuscrul premierului Pavel Filip a început o relație fructuoasă cu statul după anul 2016, când cei doi au devenit rude. Dumitru Vicol și firma sa, Monicol SRL, s-au abonat la banii publici și, în ultimii ani, compania a beneficiat de sume generoase de la stat pentru dezvoltarea afacerii din domeniul agriculturii. Grosul banilor livrați de Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură (AIPA) către firma rudei premierului coincide cu anul căsătoriei celor doi copii. Valoarea subsidiilor pe care le-a primit Monicol din partea AIPA este una incertă.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/de-la-filip-pentru-cuscri-fara-numar-de-la-aipa>

48. Cum „a aranjat” Silvia Radu o licitație de milioane pentru proiectul „O nouă viață”

Autorul investigației a arătat că cu doar două zile înainte de demisia Guvernului Filip, fosta ministru a Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Silvia Radu, a făcut cadou o licitație de aproape 27 de milioane de lei unei firme, angajații căreia sunt în lista de sponsori ai Partidului Democrat. Cu ajutorul lui Anatolie Zagorodnii, fost deputat transfug la PDM, actualmente director al Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, Silvia Radu a desemnat câștigătoare a licitației pentru livrarea obiectelor de primă necesitate pentru nou-născuți în cadrul proiectului guvernamental „O nouă viață” compania Rapid Link, în pofida faptului că o altă firmă a propus o ofertă mai avantajoasă cu 165,6 mii de lei.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/cum-a-aranjat-silvia-radu-o-licitatie-de-milioane-pentru-proiectul-o-noua-viata>

49. Cum trăiesc procurorii anticorupție: „modest” și din donații

În investigație se arată că mai mulți procurori anticorupție și-au cumpărat în ultimii trei ani imobile și mașini scumpe. Prețul achizițiilor nu s-a încadrat însă întotdeauna în limita veniturilor legale. În ajutor le-au venit rudele, cu donații impresionante. Fiecare al doilea [procuror](#) anticorupție a beneficiat de ajutoare financiare. Mai mulți experți consideră

că donațiile, care nu sunt interzise de lege, pentru unii funcționari publici reprezintă o „soluție” pentru a acoperi veniturile ilegale și a justifica achizițiile costisitoare

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/cum-traiesc-procurorii-anticoruptie-modest-si-din-donatii>

50. Cine „spală” instituțiile statului sau cum a ajuns un apropiat al lui Plahotniuc să asigure curățenia în structurile bugetare

Autoarea materialului a arătat că o firmă gestionată din umbră de oameni din anturajul lui Vladimir Plahotniuc a câștigat în ultimii doi ani cele mai bănoase licitații pentru salubritatea instituțiilor statului. Este vorba de întreprinderea Proterra Grup SRL, în spatele căreia stă omul de afaceri Iurie Luncașu, un apropiat al liderului PDM. În 2018 Proterra Grup a semnat contracte în sumă de peste 20 de milioane de lei pentru prestarea serviciilor de curățenie în unele instituții ale statului, iar contractele pe care le-a câștigat de la începutul anului curent au depășit suma de 26 milioane de lei. Firma a ieșit în evidență și prin contestațiile pe care le depune și în baza cărora a reușit să preia mai multe tendere câștigate inițial de alte companii. Investigația a fost realizată în baza unei sesizări pe [harta corupției](#).

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/cine-spala-institutiile-statului>

51. Suveica toxică pentru fermieri

Investigația relatează despre o schema prin care o companie de vânzare a chimicalelor se îmbogățește prin clauze abuzive în detrimentul țăranilor. Această investigație a fost realizată în urma unei semnalări pe Harta Corupției a portalului Anticoruptie.md.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/suveica-toxica-pentru-fermieri>

52. VIDEO // Afacerea camuflată a procurorului Chitoroagă de lângă pădurea de la Năpădeni

Materialul relatează despre averile procurorului Nicolae Chitoroagă, fost președinte al Colegiului de Disciplină și Etică al Procurorilor, cel care s-a aflat la șefia Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cazuri Excepționale (PCCOCS). Acesta deține o afacere în piscicultură pe teritoriul satului Năpădeni, raionul Ungheni. Afacerea este înregistrată pe numele fratelui și a nașului său de cununie și nu a fost declarată de procuror. Omul legii ar fi preluat afacerea, în 2005, printr-o schemă frauduloasă de la frații Mardari din satul Năpădeni. Cazul a fost sesizat pe Harta Corupției de către Nicolae

Mardari. Omul susține că a fost înșelat de procuror și rudele acestuia. După publicarea investigației, Procuratura Anticorupție s-a autosesizat, Chitoroagă a fost reținut, fiind bănuit într-un dosar de îmbogățire ilicită.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/video-afacerea-camouflata-a-procurorului-chitoroaga-de-langa-padurea-de-la-napadeni>

53. AFACEREA „APARTAMENTE PENTRU PROCURORI” sau cum familii cu copii sunt aruncate în stradă și moștenitorii lăsați fără drepturi

Investigația a arătat că mai mulți procurori pretind apartamente de la stat, chiar dacă au unde locui. Astfel, peste 270 de procurori din cei 350 care activează la moment în Chișinău au obținut în instanță dreptul la o locuință „de serviciu”. Pentru că fondul de locuințe libere din Capitală s-ar fi epuizat, unii oameni ai legii recurg la diferite scheme ca să obțină un apartament gratuit. În unele cazuri în spatele acestor acțiuni stau persoane care riscă să ajungă în stradă fiind scoase forțat din apartamentele râvnite de procurori. Investigația a fost pornită în baza unor sesizări pe Harta Corupției de pe portalului Centrului de Investigații Jurnalistice Anticorupție.md. Investigația a fost pornită în baza unei sesizări pe Harta Corupției.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/afacerea-apartamente-pentru-procurori>

54. VIDEO // Istoria unei mite pentru procurori

Potrivit investigației o „remunerare” de 235 de mii de euro i-ar fi determinat pe procurorii Anticorupție să înceteze urmărirea penală și să-l elibereze din arest pe un om de afaceri, suspectat de spălare de bani în proporții deosebit de mari. Intermediarul care a filmat cu camera ascunsă momentul în care transmitea banii unei procurori, a raportat cazul la Procuratura Anticorupție. Cazul a fost mușamalizat, iar plângerea a fost iradiată de la evidență. Investigația a fost pornită în baza unei sesizări pe Harta Corupției.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/video-istoria-unei-mite-pentru-procurori>

55. Vinovat fără de vină// Cine plătește despăgubirile pentru dosarele „comandate”?

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/vinovat-fara-de-vina-cine-plateste-despagubirile-in-cazul-dosarelor-comandate>

56. Averile și interesele candidaților la funcția de procuror general

Materialul prezintă o radiografie a averilor și intereselor celor 20 de candidați înscriși în concursul pentru funcția de procuror general, demarat [de Ministerul Justiției](#), la sfârșitul lunii septembrie.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/averile-si-interesele-candidatilor-la-functia-de-procuror-general>

Investigații realizate în cadrul campaniei „Jurnaliștii pentru șanse egale și diversitate”

57. În așteptarea unui scaun rulant

Investigația a arătat că sute de persoane cu dizabilități așteaptă luni sau chiar ani în șir un scaun rulant de care au nevoie ca să se poată deplasa. Deși cadrul normativ garantează fiecărei persoane cu dizabilitate locomotorie dreptul la un scaun rulant o dată la patru ani, autoritățile responsabile nu alocă finanțare nici pentru jumătate din necesități. Salvarea vine din partea unor organizații de caritate care aduc scaune la mâna a doua sau donează piese de schimb pentru asamblare, însă acestea, în cele mai multe cazuri, nu corespund parametrilor tehnici și necesităților persoanei.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/social/in-asteptarea-unui-scaun-rulant>

58. VENDETA ROMILOR

Investigația se referă la cazul celor 30 de persoane din satul Vulcănești din raionul Nisporeni, care au fost izgoniți din sat, după ce o rudă de-a lor l-a împușcat pe un consătean. Pentru că autoritățile locale nu se prea implică în soluționarea problemelor din această localitate, romii își fac singuri dreptate, după legea lor. Casele celor izgoniți au fost vandalizate, incendiate, iar oamenii le este frică să se apropie de sat, de răzbunarea rudelor bărbatului ucis. Autoritățile locale au reacționat doar după ce reporterii CIJM au început să investigheze cazul.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/social/vendeta-romilor>

Alte investigații

59. Șantierul - monstru de la Rezina care înghite milioane din banii publici

Construcția Complexului sportiv din Rezina, proiect estimat inițial la 72 milioane de lei, ulterior la 100 mln de lei, a fost prezentat ca o mare realizare a președintei raionului, Eleonora Graur, tot ea și vicepreședintă a Partidului Democrat. Vorbim, de fapt, de o cifră ireală pentru bugetul raionului Rezina, care, fusese aprobat la venituri și cheltuieli, de aproape 105 mln lei. Locuitorii din Rezina cred că noul Complex sportiv este încă un obiect de spălare și deturnare a banilor publici în scopuri personale și de grup. Pentru comparație, pentru construcția unui asemenea Complex sportiv, în alte localități din țară, au fost cheltuite până la 5 milioane de lei.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/bani-publici/santierul-monstru-de-la-rezina-care-a-inghitit-72-milioane-de-lei>

60. „Tehnocrații” din Guvernul Chicu: „păcate” si interese

Investigația se referă la problemele de integritate ale miniștrilor din cabinetul Chicu.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/tehnocratii-din-guvernul-chicu-pacate-si-interese>

60. Investiții mâncate de rugina nepăsării și a ignoranței

Peste 30 de milioane de dolari au fost investiți, în anii 2011-2018, în instalarea sistemelor de încălzire cu biomasă în peste 230 de instituții publice din R.Moldova, în cea mai mare parte școli și grădinițe. Sistemele de încălzire au fost furnizate gratuit în cadrul Proiectului Energie și biomasă în Republica Moldova, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD. Comunitățile participante au contribuit la realizarea acestui proiect cu aproape 28,3 mln de lei. Alte 24 centrale termice pe biomasă, în valoare de 5,96 mln de lei au fost instalate în instituții publice în perioada 2014-2015, cu contribuția Guvernului Japoniei, prin proiectul 2KR. Pentru a asigura centralele termice cu biomasă, au fost cooperați 30 de întreprinzători, care au obținut echipament de producere a brichetelor și peleților. Cu toate acestea, un număr mare de centrale termice, în prezent, nu funcționează. În raioanele Rezina, Orhei, Șoldănești și Telenești, din cele 21 de stații termice pe bază de biomasă, instalate în cadrul celor două proiecte, în prezent nu funcționează circa jumătate.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/bani-publici/investitii-mancate-de-rugina-nepasarii-si-a-ignorantei>

61. Poșta Moldovei: monopol, achiziții secretizate și scheme dubioase

Întreprinderea de Stat Poșta Moldovei ține sub șapte lacăte informația despre achizițiile publice pe care le organizează. Instituția continuă să se ascundă sub paravanul secretului de stat și celui comercial atunci când refuză să ofere informații de interes public, chiar dacă, între timp, a pierdut un proces în fața jurnaliștilor.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/posta-moldovei-monopol-achizitii-secretizate-si-scheme-dubioase>

62. Afacerile cu statul ale consilierilor raionali din Soroca, Telenești, Ungheni, Strășeni și Ștefan-Vodă

Centrul de Investigații Jurnalistice a radiografiat afacerile cu statul a peste o mie de consilieri raionali și continuă să scoată la iveală interesele acestora față de banii publici, dar și schemele prin care resursele publice ajung la partidele aflate la guvernare. Ca și în cazul consilierilor din alte raioane, despre care am scris în anchetele anterioare, firmele unor consilieri raionali din Soroca, Telenești, Ungheni, Strășeni și Ștefan-Vodă și ale familiilor acestora sunt preferatele autorităților locale. Consiliile raionale de multe ori organizează tendere „cu noroc” pentru membrii săi. În unele cazuri, culoarea de partid pare să fie decisivă la atribuirea câștigătorilor tenderelor publice, în altele, contractele sunt atribuite fără asigurarea principiilor de transparență și concurență în achizițiile publice, așa cum prevede legea. În același timp, reprezentanții companiilor câștigătoare de licitații se răsplătesc generos cu partidele din care fac parte șefii instituțiilor publice care au oferit resursele financiare.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/afacerile-cu-statul-ale-consilierilor-raionali-din-soroca-telenesti-ungheni-straseni-si-stefan-voda>

63. „Cadoul” Guvernului pentru nou-născuți: hăinuțe de calitate dubioasă, la prețuri exagerate

Hăinuțe la prețuri exagerate și de calitate îndoielnică a oferit Guvernul Filip drept cadouri pentru nou-născuți, în cadrul Campaniei „O nouă viață”. Firma care a câștigat licitația este specializată în IT și ar fi făcut economii de peste opt milioane de lei în urma îndeplinirii acestui contract. În timp ce experții afirmă că banii publici au fost irosiți în van, ministerul de resort afirmă că nu sunt probleme.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/cadoul-guvernului-pentru-nou-nascuti-hainute-de-calitate-dubioasa-la-preturi-exagerate>

64. Abonați” la banii publici (I)

Consilierii raionali își împart contractele cu statul

Zeci de consilieri raionali desfășoară, pe lângă munca în favoarea statului, și afaceri private. O radiografie a afacerilor derulate de companiile aleșilor locali scoate în vileag că odată cu preluarea mandatului de ales al poporului încep să prospere și businessurile acestora. Companiile consilierilor raionali par să fie abonate la haznaua statului. Unele câștigă contracte pe bandă rulantă de sute de mii și chiar milioane de lei din contracte cu structuri subordonate instituțiilor în care activează consilierii. În mai multe cazuri, contractele sunt atribuite fără asigurarea principiilor de transparență și concurență în achizițiile publice, așa cum prevede legea. În altele, reprezentanții companiilor câștigătoare de licitații varsă donații către partidele din care fac parte liderii acestora sau șefii instituțiilor publice care au oferit resursele financiare.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/abonati-la-banii-publici-i>

65. CONSILIERII-PATRONI „abonați” la banii publici (II)

Consilierii raionali care au și afaceri private se pare că „s-au abonat” la haznaua statului. Companiile în care ei au interese câștigă contracte pe bandă rulantă de sute de mii și chiar milioane de lei din contracte cu structuri subordonate instituțiilor în care activează. În mai multe cazuri, contractele sunt atribuite fără asigurarea principiilor de transparență și concurență în achizițiile publice, așa cum prevede legea. În același timp reprezentanții companiilor câștigătoare de licitații varsă donații către partidele din care fac parte liderii acestora sau șefii instituțiilor publice care au oferit resursele financiare. Centrul de Investigații Jurnalistice a radiografiat afacerile a peste o mie de consilieri raionali și continuă să scoată la iveală interesele acestora față de banii publici.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/consilierii-patroni-abonati-la-banii-publici-ii>

65) Autoritățile raionului Rezina au ”tocat” 1,5 milioane de lei pentru un drum, rămas impracticabil și după reconstrucție

Investigația a arătat că autoritățile din raionul Rezina „au tocat” 1,5 milioane de lei pentru reparația unei porțiuni de drum Rezina – Saharna Nouă – Cinișeuți – Gordinești, care nu ține de responsabilitatea lor.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/autoritatile-raionului-rezina-au-tocat-15-milioane-de-lei-pentru-un-drum-ramas-impracticabil-si-dupa-reconstrucție>

66) Criptorepublica

Autorii materialului au arătat că afacerea cu criptomonede din regiunea transnistreană are ca beneficiar principal holdingul Sheriff și un fost angajat al Ministerului Afacerilor Interne al Federației Ruse. Achiziționarea echipamentului a fost efectuată printr-o bancă implicată în furtul miliardului. Actorii și firmele implicate au afaceri în domeniul energetic, al telecomunicațiilor, internetului în Crimeea și Occident.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/economic/cryptorepublica>

67) Cum și de ce ajung în spitale medicamente și utilaje de calitate dubioasă

Instrumente chirurgicale ruginite, tifon sintetic pentru sălile de operație sau medicamente cu eficiență redusă. Toate acestea se regăsesc în spitalele din Republica Moldova. Instituțiile medicale procură de nevoie utilajul ruginit, tifonul sintetic sau medicamente neeficiente, pentru că, în cadrul licitațiilor publice sunt obligate de lege să accepte ofertele care propun cel mai mic preț. În timp ce responsabilii din domeniul sănătății se laudă cu economii, medicii bat alarma și spun că sunt prea multe medicamente care nu-i ajută pacientului să învingă boala.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/cum-si-de-ce-ajung-in-spitale-medicamente-si-utilaje-de-calitate-dubioasa>

68) Trecutul controversat al noului președinte al Curții de Conturi, fostul comunist Marian Lupu

Fostul comunist Marian Lupu, promovat de Partidul Democrat la șefia Curții de Conturi, cu două săptămâni înainte de alegerile parlamentare, s-a remarcat în cariera sa politică prin declarații controversate, presiuni asupra oamenilor de afaceri și trafic de influență în favoarea unor membri ai partidului din care făcea parte. Destul de popular pe când era președinte al Parlamentului din partea Partidului Comuniștilor, după ce a readus

formațiunea democrațiilor în legislativ, Lupu a pierdut drastic din popularitate. În 2016, în plină campanie electorală, PD a restras candidatura sa din cursa electorală, chiar dacă cheltuisese o sumă impunătoare de bani – 24 milioane de lei.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/trecutul-controversat-al-noului-presedinte-al- Curtii-de-conturi-fostul-comunist-marian-lupu>

IV. PLATFORME WEB

Centrul de Investigatii Jurnalistice gestionează patru platforme web. Portalul Investigatii.md este resursa informațională care conține toată arhiva investigațiilor realizate de CIJM din 2003 și unde sunt publicate anchete jurnalistice pe subiecte pe diferite tematici, care scot la iveală deficiențe grave ale sistemelor de sănătate, drepturile omului și protecția drepturilor copilului, mediul înconjurător, discriminare etc. Totodată, aici sunt stocate informațiile despre campaniile media implementate de CIJM, conferințe, traininguri, apeluri și declarații de presă, resurse informaționale și oportunități utile jurnaliștilor, precum și informații (inclusiv înregistrări video) despre cluburile de presă desfășurate lunar de echipa CIJM. Portalul are o resursă multimedia foarte bogată, inclusiv cu transmisiuni live a diferitor evenimente, dezbateri publice. O altă resursă importantă pentru jurnaliști este Rubrica „Dosare în judecată”, unde sunt stocate informații și documente despre procesele de judecată din domeniul media, accesul la informație.

Portalul Anticoruptie.md, lansat în decembrie 2012, este prima platformă web anticorupție, cu hartă interactivă pentru sesizarea cazurilor de corupție, reușind în scurt timp să devină o resursă informațională importantă pe domeniul anticorupție, dar și în jurnalismul de investigație din Republica Moldova și o platformă pentru cetățenii activi. Acest fapt se datorează în primul rând anchetelor jurnalistice cu impact și știrilor care au scos la iveală și au adus în atenția publicului multiple cazuri de corupție și infracțiuni conexe, unele dintre care au stat la baza autosesizării autorităților și demarării investigațiilor de către organele de anchetă. Conținutul portalului este în proporție de 90% propriu, jurnalistice, creat de echipa de jurnaliști a Centrului de Investigatii Jurnalistice. Unul dintre instrumentele inovatoare ale portalului Anticoruptie.md și, deocamdată, unic pe piața media din Moldova, este Harta Corupției - o platformă interactivă, cu trei module - Anticorupție, Justiție și Electorală, prin intermediul căreia fiecare cetățean poate să sesizeze și să raporteze cazuri de corupție, probleme de integritate ale demnitarilor și din sistemul de justiție, dar și încălcări în campaniile electorale. Portalul are opțiunea de a securiza, la cerere, identitatea

celor care sesizează cazurile de corupție. Jurnaliștii de investigație direcționează cele mai importante sesizări către organele de drept și autoritățile responsabile și urmăresc reacția, dar și eficiența acțiunilor ulterioare. Multe dintre sesizări au stat la baza pornirii unor procese/dosare penale de către Centrul Național Anticorupție și Procuratura Generală sau controale din partea Comisiei Naționale de Integritate. Cele mai multe au servit drept puncte de pornire a unor investigații jurnalistice.

Portalul oferă și o platformă de bloguri deschisă tuturor celor care au ce spune și vor să-și exprime liber opiniile referitoare la subiecte ce țin de corupție, trafic de influență, justiție, acces la informații, gestionarea patrimoniului și a banilor publici, integritatea demnitarilor, conflict de interese, buna guvernare, transparentă decizională, finanțarea partidelor. Cetățenii sunt încurajați să scrie și la rubrica Cetățeanul activ.

Echipa de jurnaliști monitorizează activitatea instituțiilor statului, demnitarilor și funcționarilor publici și realizează zilnic materiale de presă cu tematică anticorupție (știri, reportaje, interviuri, materiale de problemă), iar pe cazurile relevante, inclusiv cele semnalate de cetățenii activi, demarează anchete de presă.

Alte două portaluri www.medialab.md, dedicat tinerilor jurnaliști nu a fost actualizat în 2019, la fel ca și portalul www.mediasource.md, din lipsă de resurse.

ȘTIRILE PUBLICATE PE PORTALUL ANTICORUPȚIE.MD

Portalul Anticorupție.md al Centrului de Investigații Jurnalistice din Moldova a publicat 770 de știri, pe parcursul anului 2019. Multe dintre materiale au mii de accesări, ceea ce denotă interesul sporit al cititorilor pentru ceea ce se întâmplă în R.Moldova, fie că vorbim de politică, justiție, corupție.

Printre cele mai citite știri, la începutul anului, a fost cea legată de reținerea a doi jurnaliști de investigație greci, pe Aeroportul Internațional Chișinău. **Aggelos Provolisianos și Triantis Vangelis au fost reținuți, pe 12 martie, de Poliția de Frontieră la Aeroportul Chișinău, și luați la întrebări mai bine de jumătate de oră. Aceștia au fost anunțați de polițiști că nu le este permis accesul în țara noastră întrucât nu au acreditare pentru a-și desfășura activitatea jurnalistică. Cei doi au fost eliberați abia după implicarea Ambasadorului Greciei în Moldova, cu sediul la Kiev.** Știrea are peste 8 mii de vizualizări. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/jurnalisti-greci-retinuti-la-aeroportul-chisinau>

Consiliul pentru Egalitate l-a obligat pe deputatul socialist Oleg Savva să-și ceară scuze public de la jurnalista de investigație pe care a atacat-o verbal - este titlul unei alte știri, care a trezit un mare interes printre cititorii portalului Anticoruptie.md. Peste 8 mii de persoane au accesat știrea. Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a constatat că deputatul socialist Oleg Savva a instigat la discriminare pe criteriu de sex, statut profesional și origine națională atunci când a atacat-o verbal, pe o rețea de socializare, pe reportera Centrului de Investigații Jurnalistice, Mariana Colun. Conform deciziei Consiliului, Savva este obligat să prezinte scuze publice pentru afirmațiile instigatoare la discriminare, prin intermediul rețelei de socializare în care au fost postate enunțurile discriminatorii. Centrul de Terminologie a răspuns, la solicitarea Centrului de Investigații Jurnalistice și a jurnalistei Mariana Colun, că expresiile utilizate de Oleg Savva în raport cu jurnalista de investigație „au avut scopul de a o umili, a o prezenta într-o lumină proastă”. „Prin urmare, sunt injurioase și, adresate unei persoane în public, lezează demnitatea și onoarea acesteia”. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/consiliul-pentru-egalitate-l-a-obligat-pe-deputatul-socialist-oleg-savva-sa-si-ceara-public-scuze-de-la-jurnalista-de-investigatie-pe-care-a-atacat-o-verbal>

Știrea **Scandal la Vama Leușeni: Candidat la alegeri interzis în Moldova** a fost citită de peste 7 mii de ori. Din material aflăm că **trei cetățeni moldoveni, prin care și un candidat la alegeri parlamentare, și doi cetățeni români nu au fost lăsați să intre pe teritoriul statului moldovenesc. Polițiștii de frontieră le-au aplicat celor cinci interdicție pentru 24 de ore de a intra în Republica Moldova, invocând consemn la frontieră.** Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/scandal-la-vama-leuseni-candidat-la-alegeri-interzis-in-moldova>

Și știrea despre cele mai scumpe mandate de deputat a fost urmărită de cititorii portalului Anticorupție. 6882 de persoane au accesat știrea din care aflăm că, cele mai scumpe mandate de deputat în noul Legislativ revin Partidului Șor, 2,5 mln de lei pentru un mandat. Formațiunea a cheltuit în campania electorală, conform rapoartelor oficiale, 19, 86 milioane de lei și a obținut opt mandate de deputat. Partidul Șor este urmat de Partidul Democrat din Moldova, cu 1 milion de lei pentru un mandat. Democrații au aruncat în campanie 30, 3 milioane de lei și vor avea 30 de deputați. La polul opus se situează Blocul ACUM cu 73 mii de lei pentru un mandat de deputat. ACUM a cheltuit în campanie 1,9 milioane de lei. Partidului Socialiștilor îi revin 157 mii de lei pentru un mandat. Formațiunea

a cheltuit 5,5 milioane de lei în campania electorală și va avea în noul Legislativ 35 de deputați. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/cele-mai-scurpe-mandate-de-deputat-partidul-sor-25-mln-lei-partidul-democrat-un-milion-de-lei>

VIDEO // Activist civic: „Am fost bătut și amenințat cu moartea în propria gospodărie” - din știrea publicată pe portalul CIJM aflăm că Sergiu Godoroja, un activist civic din comuna Trușeni, suburbie a Chișinăului, a fost bătut și amenințat cu moartea în propria gospodărie de către soțul unei consiliere locale. Bărbatul ne-a declarat că agresorul i-a cerut să renunțe la activismul civic și să își retragă cele câteva solicitări de informație despre activitatea Comisiei buget și finanțe a Consiliului local Trușeni, prezidată în ultimul timp de către soția acestuia. Anterior Sergiu Godoroja a publicat o înregistrare video la rubrica „Cetățeanul activ” a portalului Anticoruptie.md, în care trei consilieri din Trușeni fac apel la societatea civilă și mass-media după mai multe tentative de a convoca ședința Comisiei buget și finanțe pentru a afla care sunt alocările bugetare pentru anul 2019. Știrea a acumulat 8.116 vizualizări. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/video-activist-civic-am-fost-batut-si-amenintat-cu-moartea-in-propria-gospodarie>

O altă știre care a trezit interesul cititorilor se referă la veniturile și achizițiile șefilor de la Judecătoria Chișinău, în 2018. **Case, garaje și mașini de zeci de mii de euro // Veniturile și achizițiile șefilor de la Judecătoria Chișinău în 2018**

Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice au analizat declarațiile de avere și de interese ale președintelui și vicepreședinților Judecătoriei Chișinău depuse pentru 2018 și au aflat ce câștiguri au obținut magistrații și cât au cheltuit pentru bunurile achiziționate. Majoritatea șefilor Judecătoriei Chișinău și-au cumpărat anul trecut mașini și case de lux pentru care au plătit sume fabuloase. 5630 de persoane au accesat acest material, publicat pe portalul Anticoruptie.md. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/case-garaje-si-masini-de-zeci-de-mii-de-euro-veniturile-si-achizitiile-sefilor-de-la-judecatoria-chisinau-in-2018>

VIDEO// Gheorghe Cavcaliuc și familia sa, sub protecție specială și pază de stat, după ce ar fi fost amenințați cu moartea. Este una dintre cele mai citite știri pe portal, în primele cinci luni ale anului 2019, cu aproape 12 mii de vizualizări. Reportera portalului Anticorupție scrie că Gheorghe Cavcaliuc, șeful-adjunct al Inspectoratului General de Poliție (IGP), și familia sa se află sub protecție specială din partea statului în regim non-

stop, după ce ar fi fost amenințați cu moartea. Colonelul Cavcaliuc ne-a declarat că atât el cât și membrii familiei sale au fost amenințați cu moartea în repetate rânduri și s-ar afla în pericol. Șeful de la poliție a refuzat să ne comunice cine și din ce motive îl amenință, dar a precizat că au fost intentate mai multe dosare penale. "Dacă doriți să vi se confirme, adresați-vă la Procuratura Generală și la Direcția pentru protecția martorilor. Eu nu pot să ofer detalii, este vorba despre securitatea mea și a familiei mele", a punctat Cavcaliuc. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/video-gheorghe-cavcaliuc-si-familia-sa-sub-protectie-speciala-si-paza-de-stat-dupa-ce-ar-fi-fost-amenintati-cu-moartea>

Rodica Berdilo, magistrata care a declarat nevalid mandatul de primar al lui Andrei Năstase, avansată în grad. Cum a fost evaluate – un alt material urmărit cu mare interes. 15893 de cititori au accesat știrea, semnată de reportera Mariana Colun. Rodica Berdilo, magistrata care, în iunie 2018, a declarat nevalid mandatul de primar al lui Andrei Năstase, a fost avansată la gradul cinci de calificare. Prin hotărârea Colegiului de Evaluare a Performanțelor Judecătorilor (CEP) din 17 mai, Rodica Berdilo a acumulat în total 83 de puncte și a fost evaluată cu calificativul „foarte bine”. În decizia membrilor CEP, între altele, se menționează că „motivarea hotărârilor (emise de Rodica Berdilo, n.r.) se efectuează la un nivel înalt, astfel, conținutul hotărârilor emise atestă expunerea consecventă și coerentă a conținutului faptologic, terminologia juridică fiind utilizată corect, fiind ușor urmărită expunerea logică a soluției și încadrarea juridică a materialului”. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/rodica-berdilo-magistrata-care-a-declarat-nevalid-mandatul-de-primar-al-lui-andrei-nastase-avansata-in-grad-cum-a-fost-evaluata>

Criza politică din R.Moldova, schimbarea Guvernului, în iunie 2019, a fost urmărită și pe portalul Anticorupție.md. **Noul Guvern a fost investit. Cine sunt noii miniștri** – este titlul unei știri, semnate de Mariana Colun, și care a acumulat în jur de 9.500 de accesări. Din știre aflăm că **noul Guvern, condus de Maia Sandu, ales cu votul a 61 de deputați din fracțiunile PSRM, PAS și DA, a fost investit în funcție, în cadrul unei ședințe solemne, la Parlament, de către președintele Igor Dodon. Votul deputaților și procedura de investire a Guvernului au decurs în semi-întuneric, sala de ședințe în plen fiind debransată de la rețeaua electrică.** Centrul de Investigații Jurnalistice a analizat CV-urile miniștri. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/noul-guvern-a-fost-investit-cine-sunt-noii-ministri>

Câteva avioane charter ar fi decolat de pe Aeroportul Chișinău, după anunțul Partidului Democrat că se retrage de la guvernare – Jurnaliștii de la Anticorupție ne

anunță că mai multe **avioane de tip charter ar fi decolat de pe Aeroportul Internațional Chișinău la scurt timp după ce Vladimir Cebotari a anunțat că Partidul Democrat se retrage de la guvernare. Presa scrie că avioanele ar avea destinațiile în Moscova, Londra și Odesa.** Trei avioane private au aterizat pe Aeroportul Chișinău vineri, 14 iunie, în a doua parte a zilei. Două din Turcia – unul din Dalaman și altul din Istanbul. Al treilea avion a venit de la Kiev. Destinațiile avioanelor sunt următoarele: șase persoane vor pleca spre Moscova, două – spre Londra, iar al treilea avion ar urma să aterizeze la Odesa. Știrea a fost citită de 7500 persoane. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/avioane-charter-ar-fi-decolat-de-pe-aeroportul-chisinau-dupa-anuntul-partidului-democrat-ca-se-retrage-de-la-guvernare>

Aveea lui Ilan Șor în 2018: un bolid la preț cosmic și o donație de 10 milioane de ruble din Rusia - din știrea cu 8 mii de accesări, aflăm că deputatul Ilan Șor, pe bunurile căruia procurorii au aplicat recent sechestru, a trăit pe picior larg în 2018. Cu un salariu lunar de sub 10.000 de lei de la Primăria Orhei, Șor a mai contractat două împrumuturi în valoare de 20 de milioane de lei. În același timp el a beneficiat de o donație generoasă de la un businessman rus. Achiziția cea mai importantă însă este un bolid procurat la preț cosmic, de 25 de milioane de ruble rusești, echivalentul a 7,4 milioane de lei. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/aveea-lui-ilan-sor-in-2018-un-bolid-la-pret-cosmic-si-o-donatie-de-10-milioane-de-ruble-din-rusia>

Doc // Plahotniuc și-a vândut imobilele din blocul de pe Bulgară. Cine este noul proprietar - materialul publicat pe portalul Anticorupție, de Mariana Colun, a trezit un mare interes printre cititori, fiind urmărită de aproape 11 mii de persoane. Din știre aflăm că **toate proprietățile de pe strada Bulgară din Capitală, înscrise pe numele lui Vladimir Plahotniuc, au fost vândute recent. S-a întâmplat în ziua de 21 iunie curent, cu doar trei zile înainte ca fostul șef al democrațiilor să-și depună mandatul de președinte al formațiunii politice. Noul proprietar este nimeni altul decât finul său de cununie, ex-președintele Parlamentului, Andrian Candu.** Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/doc-plahotniuc-si-a-vandut-imobilele-din-blocul-de-pe-bulgara-cine-este-noul-proprietar>

O altă știre, urmărită de cititorii portalul Anticorupție.md - **Aeroportul Internațional Mărculești: trafic ilegal de arme, delapidări de milioane și MIG-urile dezasamblate.** Tranzacții ilegale cu armament, scheme de creare a datoriilor false, licitații trucate și sustrageri de piese de la aparatele de zbor - sunt câteva dintre abuzurile grave depistate

la Aeroportul Internațional Mărculești, în 2018, de către Vladimir Maiduc, fost director interimar, timp de șase luni, al acestei întreprinderi de stat. Despre toate încălcările au fost sesizate procuratura și instituțiile din conducerea statului, dar cele câteva dosare penale pornite, în scurt timp au fost clasate. Dezvăluirile au fost făcute, cu documente, miercuri, în cadrul Clubului Jurnaliștilor de Investigație. 8 mii de persoane au accesat știrea. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/aeroportul-international-marculesti-traffic-ilegal-de-arme-delapidari-de-milioane-si-mig-urile-dezasamblate>

Cazul profesorilor turci, expulzați de pe teritoriul R.Moldova, a fost reflectat pe larg, și în 2019, în mai multe materiale, publicate pe portalul Anticorupție.md.

Știrea semnată de Ilie Gulcă - **Alexandru Baltaga, executorul operațiunii de expulzare a profesorilor turci, a fost angajat al unei companii afiliate lui Vladimir Plahotniuc**, a fost accesată de 5 mii de ori. Din articolul publicat aflăm că fostul director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate, Alexandru Baltaga, care a executat operațiunea de expulzare abuzivă a profesorilor turci de la liceul Orizont, este, în prezent, șef al Centrului Antiterorist (CAT) al Serviciului de Informații și Securitate (SIS) și consilier al guvernatorului Băncii Naționale în domeniul securității. În 2014 el a lucrat pentru SRL „Argus-S”, firmă de pază afiliată fostului președinte al Partidului Democrat, Vladimir Plahotniuc. Baltaga a fost decorat de președintele Voronin după protestele violente din aprilie 2009. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/alexandru-baltaga-executorul-operatiunii-de-expulzare-a-profesorilor-turci-a-fost-angajat-al-unei-companii-afiliate-lui-vladimir-plahotniuc>

Un mare interes a trezit pentru cititorii portalului Anticorupție.md și rezultatele unei anchete ale Centrului de Investigații Jurnalistice din Moldova. Din știrea publicată de Julieta Savițchi aflăm că instituțiile statului nu vor mai fi păzite de firme particulare. Cabinetul de miniștri a avizat pozitiv un proiect de lege prin care firmele particulare vor fi private de dreptul de a păzi instituțiile statului. Premierul Maia Sandu, a solicitat, încă la început de mandat, ca instituțiile statului să nu mai fie păzite de firme particulare, după ce s-a autosesizat în urma publicării unei anchete a Centrului de Investigații Jurnalistice din Moldova (CIJM). Proiectul prevede o listă a obiectivelor care nu vor putea fi păzite de întreprinderile de pază private. Știrea are 6400 de accesări. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/rezultatele-unei-anchete-cijm-institutiile-statului-nu-vor-mai-fi-pazite-de-firme-particulare>

Căderea Guvernului Sandu, în noiembrie 2019, a fost urmărită îndeaproape de cititorii portalului Anticorupție. Știrea, cu titlu **Ambasada SUA își declară sprijinul pentru Guvernul Sandu și cere conducerii Moldovei să depășească impasul politic**, a fost accesată de 9100 ori. Din material aflăm că Ambasada Statelor Unite ale Americii își declară sprijinul pentru acțiunile Guvernului de la Chișinău și îndeamnă conducerea de vârf a Republicii Moldova să depășească criza politică generată de decizia Cabinetului de Miniștri de a-și asuma răspunderea pentru modificarea Legii Procuraturii, acțiune care a generat disensiuni în coaliția de guvernare. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/ambasada-sua-isi-declara-sprijinul-pentru-guvernul-sandu-si-cere-conducerii-moldovei-depasirea-impasului-politic>

Procuratura Anticorupție s-a autosesizat în cazul unei anchete CIJM – este titlul unei alte știri, urmărită de public. (8878 vizualizări). Procuratura Anticorupție a luat atitudine în urma publicării anchetei „[Istoria unei mite pentru procurori](#)”, realizată de Centrul de Investigații Jurnalistice din Moldova (CIJM). Șeful Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, ne-a comunicat că, a fost pornit un dosar penal în baza celor relatate în anchetă. În investigație a fost folosită o înregistrare video, făcută cu camera ascunsă, în 2015. O fostă procuroră din sectorul Râșcani al Capitalei primește o sumă mare în euro și promite că va fi rezolvată o problemă. De fapt, mita ar fi fost destinată unor procurori anticorupție pentru eliberarea și scoaterea de sub urmărire penală a omului de afaceri Gheorghe Vîrtosu din satul Mălăești, raionul Orhei, suspectat de spălare de bani în proporții deosebit de mari. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/procuratura-anticoruptie-s-a-autosesizat-in-cazul-unei-anchete-a-cijm>

Șeful Poliției Capitalei, cu imobil de milioane înregistrat pe numele mamei pensionare - este știrea cu cele mai multe vizualizări, în acest an, pe portalul Anticorupție.md. 16561 de persoane au urmărit subiectul. Jurnalista Julieta Savițchi scrie că Ion Bilibov numit recent de noua conducere a Ministerului de Interne la șefia Poliției din Chișinău, locuiește într-o casă de milioane, înregistrată pe numele mamei sale, o pensionară din satul Puhoi, raionul Ialoveni. Casa, de culoare albă, în care locuiește colonelul Bilibov se află în satul Dumbrava, comuna Trușeni, la o distanță de cca 10 km de Chișinău. Atât terenul, cât și casa sunt înregistrate pe numele Elenei Bilibov, mama pensionară a polițistului, care locuiește în satul Puhoi. Terenul a fost procurat în iulie 2013, iar în septembrie 2016, casa a fost dată în exploatare. Detalii aici:

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/seful-politiei-capitalei-cu-imobil-de-milioane-inregistrat-pe-numele-mamei-pensionare>

Un polițist pensionat, acuzat public în dosarele 7 aprilie, a fost numit șef-adjunct la IGP - în doar câteva zile, materialul a fost accesat de aproape 4500 ori. Din știre aflăm că colonelul Sergiu Cociorvă, pensionat acum patru ani, a fost numit șef-adjunct al Inspectoratului General de Poliție. El a fost acuzat public, de mai multe ori, că a fost implicat în maltratarea tinerilor în comisariate, în aprilie 2009. Sergiu Cociorvă a fost, în aprilie 2009, șef-adjunct al Departamentului Servicii Operative, în grad de colonel. În 2010, Cociorvă a fost promovat în funcția de comisar de poliție al municipiului Chișinău. Aceasta, în pofida faptului că peste 500 de persoane au semnat o petiție împotriva promovării acestuia. La câteva luni de la numire, și-a prezentat demisia, dar a fost repus în funcție, la scurt timp. Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/un-politist-pensionat-acuzat-public-in-dosarele-7-aprilie-a-fost-numit-sef-adjunct-la-igp>

SESIZĂRILE PE HARTA CORUPȚIEI ÎN 2019

Pe parcursul anului 2019 pe Harta Corupției de pe portalul Anticoruptie.md au fost depuse 73 de sesizări despre cazuri de corupție, injustiție, gestionarea frauduloasă a banilor publici, încălcarea a drepturilor omului de la cetățeni din diferite localități din Republica Moldova. Una dintre sesizări a parvenit de la Iași, România. Harta interactivă asigură securitatea și anonimitatea sesizărilor în cazul în care cetățenii care ne comunică cazuri de corupție sau alte abuzuri grave, solicită acest lucru.

CIJM a reacționat și a realizat materiale jurnalistice la circa 90 la sută din cazuri, fiind realizate materiale jurnalistice. Pornind de la sesizărilor de pe Harta Corupției, au fost realizate 7 investigații jurnalistice.

În baza sesizării unui cetățean a fost pornită și realizată investigația „Paza principalelor instituții de stat, asigurată de firme cu trecut penal din anturajul lui Vlad Plahotniuc și al hoțului în lege Makena”.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/paza-principalelor-institutii-de-stat-asigurata-de-firme-cu-trecut-penal-din-anturajul-lui-vlad-plahotniuc-si-al-hotului-in-lege-makena>.

Guvernul condus de Maia Sandu s-a autosesizat în urma investigației respective și a emis o hotărâre prin care s-a interzis firmelor particulare să păzească instituțiile statului. Investigația a fost premiată în cadrul concursului

O altă investigație cu impact, pornită în baza unei sesizări pe Harta Corupției, a fost „Afacerea camuflată a procurorului Chitoroagă de lângă pădurea de la Năpădeni”.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/video-afacerea-camuflata-a-procurorului-chitoroaga-de-langa-padurea-de-la-napadeni>

Este vorba despre procurorul Nicolae Chitoroagă, unul din cei mai influenți procurori din Republica Moldova, care a făcut parte din anturajul fostului lider al PDM, Vladimir Plahotniuc. Procuratura Generală s-a autosesizat și a pornit un dosar penal pe numele lui Chitoroagă pentru îmbogățire ilicită. Mai mult, procurorul Chitoroagă a stat 15 zile în arest preventiv, o premieră pentru RM când un procuror de așa rang a ajuns în arest.

O altă investigație cu impact, pornită în baza unei sesizări pe Harta Corupției a fost „Cadoul” Guvernului pentru nou-născuți: hăinuțe de calitate dubioasă, la prețuri exagerate.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/achizitii-publice/cadoul-guvernului-pentru-nou-nascuti-hainute-de-calitate-dubioasa-la-preturi-exagerate>

După publicare, rezultatele licitației au fost anulate.

La moment, sunt în fază de lucru 4 anchete jurnalistice pornite în baza sesizărilor de pe Harta Corupției.

De asemenea, au avut impact și materialele jurnalistice realizate în baza sesizărilor. Exemplu poate servi cazul șoferului Oleg Ursachi care a avut un conflict în trafic cu fiul unui procuror Anticorupție, iar după aceasta a început să fie hărțuit de procurori. După publicarea știrii, procurorul respectiv și-a dat demisia.

Bloguri

În anul 2019 pe portalul Anticoruptie.md au fost postate 20 de postări pe blogurile Corneliei Cozonac, președinta Centrului de Investigații Jurnalistice (9 postări), Alei Nemerenco, ex-ministra Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (7 postări), avocatelor Doina Ioana Străisteanu (o postare) și Violeta Gașițoi (o postare, fostului procuror Ion Diacov (o postare) și jurnalistului Ion Cernei (o postare). Acestea au adunat între 2.000 și 11.500 de vizualizări.

Cea mai populară postare pe blog este intitulată „Societatea este cea care trebuie să ceară ca cei care trebuie să plece, să plece”, aparține fostei ministre a Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Alei Nemerenco, și a adunat peste 11.500 de vizualizări (<https://anticoruptie.md/ro/blog/ala-nemerenco/societatea-este-cea-care-trebuie-sa-ceara-ca-cei-care-trebuie-sa-plece-sa-plece>). În postarea sa, Nemerenco a abordat un caz de malpraxis medical care a dus la decesul unui copil din nordul țării. O altă postare populară a fostei ministre arată realizările sale timp de 100 de zile de mandat. Aceasta a adunat peste 9.500 de vizualizări (<https://anticoruptie.md/ro/blog/ala-nemerenco/ce-am-facut-in-100-de-zile-de-mandat>).

O altă postare care a adunat peste 11 mii de vizualizări este cea a avocatei Violeta Gașitoi (<https://anticoruptie.md/ro/blog/violeta-gasitoy/in-functii-publice-se-aleg-numai-persoanele-apropiate-puterii>). În postarea sa, apărătoarea a criticat modul în care au fost organizate de Guvern, Parlament și CSM concursurile privind alegerea unor judecători la Curtea Constituțională.

Populare au fost și unele postări ale Corneliei Cozonac pe blogul său de pe portalul Anticoruptie.md. Acestea abordează mai multe subiecte ce țin de încălcarea drepturilor omului. Bunăoară, în postarea intitulată „Oamenii de afaceri și justiția // Drumul anevoios al revendicării drepturilor încălcate”, care a adunat aproape 9 mii de vizualizări (<https://anticoruptie.md/ro/blog/cornelia-cozonac/oamenii-de-afaceri-si-justitia-drumul-anevoios-al-revendicarii-drepturilor-incalcate>), președinta CIJM abordează problema justiției selective. „Mulți oameni de afaceri ale căror drepturi au fost lezate, urmare a ceea ce ei consideră a fi preluări abuzive de afaceri sau trimeri neîntemeiate la închisoare, atunci când revendică în justiție restabilirea drepturilor și mai ales redobândirea proprietăților pierdute, pornesc într-un urcuș foarte anevoios, dacă nu chiar sisific. Dovadă sunt numeroasele reclamații către organizațiile neguvernamentale pentru apărarea drepturilor omului, ori depuse la instituții publice și în organele de drept. Mai mulți oameni de afaceri vorbesc despre o justiție selectivă: la unele plângeri se reacționează extrem de repede, cu blocaje, sechestre, iar în cazul altora – justiția e un adevărat malaxor”, a scris Cornelia Cozonac.

O altă postare care s-a bucurat de popularitate a luat în vizor subiectul accesului la justiție al persoanelor cu dizabilități mintale. Postarea a adunat peste 6.300 de vizualizări (<https://anticoruptie.md/ro/blog/cornelia-cozonac/accesul-la-justitie-pentru-persoanele-cu-dizabilitati-mintale>).

V. DEZBATERI PUBLICE ȘI CLUBURI DE PRESĂ

CLUBURI DE PRESĂ ORGANIZATE ÎN CADRUL CAMPANIEI „JURNALIȘTII PENTRU ȘANSE EGALE ȘI DIVERSITATE”

1) „**Alegeri incluzive: Ce șanse au persoanele cu dizabilități, cele de diferite etnii, tinerii sau femeile de vota și a fi votați**”, a fost tema clubului Jurnaliștilor de Investigație din data de 19 februarie. Participanții au pus în discuție felul în care partidele politice asigură reprezentarea diferitelor categorii sociale pe listele electorale și cum este asigurat dreptul de a participa la scrutin pentru diferite categorii de persoane.

2) „**Provocările presei în secolul XXI**” a fost tema unui club de presă care s-a desfășurat pe data de 4 aprilie. La eveniment a participat echipa CIJM, cadrele didactice din cadrul ULIM și câteva zeci de studenți. Discuțiile s-au axat preponderent pe problemele legate de deontologia profesională a jurnalistului în relatarea cazurilor cu implicarea unor persoane defavorizate. Echipa Centrului de Investigații Jurnalistice și-a împărtășit experiența în realizarea unor materiale pe teme sensibile, inclusiv violența în bază de gen, traficul de persoane, problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități etc. Discuțiile au pornit de la normele deontologice și s-au axat pe modalitățile de identificare a unor subiecte pe teme legate de egalitatea de șanse, sursele care urmează să fie abordate, tehnicile de investigare, protecția datelor cu caracter personal, protecția victimelor, în special a celor minore, etc.

3) „**Copiii și munca: unde este limita admisibilă?**” a fost tema Clubului Jurnaliștilor de Investigație din data de 7 august. Participanții au pus în discuție dimensiunea fenomenului muncii copilului la nivel de țară, despre eficiența acțiunilor statului în combaterea și prevenirea exploatării copilului și a factorilor care pot dăuna sănătății și securității copilului. La clubul de presă a participat Avocatul poporului pentru Drepturile Copilului, dna Maia Bănărescu, Inspectoratului de Stat al Muncii, reprezentanți ai instituțiilor de stat și ONG-urilor specializate în protecția drepturilor copilului.

4) „**Discriminarea tinerilor la accesul pe piața muncii**” a fost tema clubului de presă din data de 9 august. Participanții au analizat accesul tinerilor pe piața muncii și impedimentele în calea angajării legate de discriminare pe criteriu de vârstă, gen, etnie, dizabilitate etc. La clubul de presă au participat reprezentanți ai Consiliului Național al Tineretului din Moldova, Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) și

Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în Republica Moldova.

5) **„Abuzul sexual față de copii: dimensiunea fenomenului și implicarea statului în soluționarea problemei”** a fost tema clubului de presă organizat de Centrul de Investigații Jurnalistice în colaborare cu Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii pe data de 9 octombrie. În cadrul evenimentului a fost lansat un studiu IMAS privind percepțiile sociale față de abuzul sexual față de copii.

La clubul de presă au participat Daniela Sâmboteanu, președinta CNPAC; Artur Degteariov, șef interimar al Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane al Inspectoratului Național de Investigații al IGP.

6) **„Femeile în armată și poliție: cum le percepe societatea”** a fost tema Clubului Jurnaliștilor de Investigație organizat pe data de 29 octombrie. Experții și jurnaliștii au discutat despre atitudinea populației față de femeile care vor să activeze în sectorul de securitate și apărare, modul cum aceste femei sunt acceptate în sistem, cum este perceput rolul femeilor în aceste domenii.

În cadrul evenimentului a fost lansat un raportul de analiză realizat de Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare în colaborare cu Fundația Est-Europeană și UN Women în Moldova, având suportul oferit de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), prin intermediul Biroului de Cooperare al Elveției în Republica Moldova și Suedia.

La clubul de presă au luat parte reprezentanți ai Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Asociației Femeilor din Poliție, Asociației Naționale a Femeilor din Sistemul Afacerilor Interne, Asociației Femeilor din Armata Națională, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

7) **„Femeile pe listele electorale: cum le percepe societatea?”** a fost tema clubului de presă organizat pe data de 18 decembrie. Participanții au pus în discuție ultimele modificări legislative făcute în Codul electoral din perspectiva egalității de gen și despre impactul lor. Vom analiza împreună cu experții și expertele care participă la club cum au fost respectate aceste prevederi, dar și cum au fost reflectate în media candidații și candidatele și care este percepția alegătorilor față de femeile care candidează în campaniile electorale.

CLUBURI DE PRESĂ ÎN CADRUL CAMPANIEI „MOBILIZAREA SOCIETĂȚII CIVILE CU SCOPUL DE A SUSTINE INTEGRATEA ÎN SECTORUL JUSTIȚIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA”

1. Clubul de presă cu tema „**Dosarul celei mai mari rețele de abuzatori de copii: Justiția din Republica Moldova vs Justiția din Grecia**” s-a desfășurat la 14 martie. În cadrul Clubului Jurnaliștilor de Investigație au avut loc discuții despre cazul unor pedofili, cercetați în Republica Moldova, dar care au scăpat de pedeapsă, și despre reluarea anchetelor în Grecia și Danemarca. Discuțiile s-au axat pe rezultatele unor anchete jurnalistice efectuate în Republica Moldova și în Grecia. Concomitent, s-a discutat și despre cum decurge cercetarea în dosarele respective și cum se face justiție. La clubul de presă au participat Alexandru Beșleaga, ofițer superior de investigație, Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane, avocata Natalia Bairam, jurnalista Olga Ceaglei, autoarea investigației, jurnaliștii greci Aggelos Provolisianos și Triantis Vangelis, precum și alți jurnaliști.

Detalii **aici:** https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistice-156836770993635/photos/?album_id=2384405171570106&tab=album

2. „**Libertatea presei din Republica Moldova în context regional și internațional: discuție cu experți Freedom House**” este tema unui club de presă organizat pe data de 13 mai. În cadrul evenimentului au avut loc discuții despre provocările, problemele și tendințele mass-media din ultimii ani, unde se poziționează țara noastră în clasamentele internaționale la capitolul libertății presei și ce trebuie să întreprindem pentru a minimaliza problemele ce afectează libertatea presei. La eveniment au participat Marc Behrendt, Director Regional, Europe & Eurasia Programs, Freedom House și Gina Lentine, coordonatoare de proiecte în cadrul Freedom House.

Detalii **aici :** <https://anticoruptie.md/ro/stiri/libertatea-presei-cum-a-ajuns-moldova-in-categoria-statelor-unde-este-amenintata-libertatea-pe-internet-contributia-angajatilor-guvernului>

https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistice-156836770993635/photos/?album_id=2479453755398580&tab=album

3. „**Dosare împotriva avocaților. Care este rolul procurorilor?**” - un club de presă la această temă s-a desfășurat pe data de 7 iunie. La clubul de presă au participat avocații Veaceslav Țurcanu și Maxim Belinschi, Igor Stoica, expert Amnesty International și Galina

Bostan, președinta Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției. Experți s-au referit la dosarele intentate în ultimii ani pe numele mai multor avocați.

Detalii aici: https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistiche-156836770993635/photos/?album_id=2582459018431386&tab=album

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/veaceslav-turcan-regimul-a-pus-in-aplicare-o-politica-ce-are-drept-scop-sa-reduca-la-tacere-avocatii>

4. „Ex-procurorul-șef Anticorupție, Viorel Morari, despre demisia sa și legătura cu dosarul Tranga” este tema ședinței Clubului Jurnaliștilor de Investigație care s-a desfășurat pe data de 18 iunie.

Detalii aici: https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistiche-156836770993635/photos/?album_id=2582473525096602&tab=album

5. **„Dosare la comandă, ca metodă de eliminare a persoanelor din anumite funcții: Cazul fostului director adjunct al Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane, Iurie Podarilov”** este tema clubului de presă din 2 iulie. În cadrul evenimentului au avut loc discuții despre circumstanțele dosarului lui Iurie Podarilov, dar și despre alte cazuri în care au fost intentate dosare la comandă persoanelor considerate incomode.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/fostul-director-adjunct-al-cctp-iurie-podarilov-dosar-la-comanda-si-distrugerea-psihologica-in-inchisoare-si-prin-presiuni-asupra-familiei-asa-opera-regimul>

6. **„Ministra Justiției, Olesea Stamate, despre prioritățile în mandatul său de ministră: Reforma Justiției și eliminarea problemelor de sistem care afectează imaginea Justiției”** a fost tema clubului de presă organizat pe data de 16 iulie. La discuție a participat Olesea Stamate, care a discutat despre provocările mandatului de ministră a Justiției, care vor fi pașii pentru realizarea reformei în sectorul Justiției și cum vor fi eliminate lacunele din sistem.

Detalii aici: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/ministra-justitiei-olesea-stamate-procurorii-si-judecatorii-au-acum-posibilitate-sa-demonstreze-ca-pot-sa-lucreze-profesionist>

7. **„Laundromatul rusesc și justiția din Moldova: provocări și impedimente în investigarea schemei infracționale”**, un club de presă la această temă a fost organizat pe data de 17 iulie. În cadrul evenimentului au avut loc discuții despre provocările în

investigarea schemei prin care au fost spălate miliardele de dolari prin intermediul sistemului bancar și judecătoresc din Republica Moldova, la ce etapă se află procesele inițiate și care sunt cauzele tergiversării dosarelor în judecată. La eveniment au participat reprezentanți ai Procuraturii, ai Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și ai sistemului judecătoresc, dar și experți din cadrul unor organizații neguvernamentale din domeniu.

Detalii aici: https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistiche-156836770993635/photos/?tab=album&album_id=2593085174035437

<https://www.youtube.com/watch?v=1VULbDiTUNc>

8. „Dezvăluiri despre delapidări de milioane, trafic de arme și avioane la Aeroportul Mărculești” a fost tema unui club de presă organizat pe data de 17 iulie. În cadrul evenimentului au avut loc discuții despre delapidările de la Aeroportul Mărculești, scheme de corupție, trafic și eventualele dosare ce vizează fraude la Aeroportul Marculesti, instrumentate de Procuratură. La eveniment a participat Vladimir Maiduc, fost director al Aeroportului Mărculești.

Transmisiunea live de la acest club de presă a înregistrat circa 110 mii de vizualizări și peste 217 mii de interconexiuni, iar 3800 de persoane au distribuit postarea.

<https://www.facebook.com/156836770993635/videos/463018907829480/>

Detalii aici: https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistiche-156836770993635/photos/?tab=album&album_id=2593071137370174

<https://www.youtube.com/watch?v=Hi81C-hf4fA>

9. „Oameni de afaceri în mrejele justiției” – clubul cu această temă a fost organizat pe data de 15 august. În cadrul evenimentului au avut loc discuții despre cazul unei companii care este în risc de a-și pierde roada al doilea an consecutiv din cauza deciziilor unor judecători. La eveniment au participat mai mulți oameni de afaceri care au încercat să-și facă dreptate în judecată.

Detalii aici: https://www.facebook.com/pg/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistiche-156836770993635/photos/?tab=album&album_id=2646628022014485

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/clubul-jurnalistilor-de-investigatie-cum-a-fost-distrusa-o-afacere-in-agricultura-cu-ajutorul-oamenilor-legii>

10. „Ministrul de Interne, Andrei Năstase, despre integritatea în sistemul de Poliție, prioritățile mandatului și eliminarea problemelor din sistem” – un club de presă la acest subiect a fost organizat pe data de 12 septembrie. În cadrul evenimentului au avut loc discuții despre modul în care poate fi asigurată integritatea în sistemul de poliție, care sunt prioritățile mandatului de ministru de Interne ale lui Andrei Năstase, problemele din cadrul Ministerului de Interne și cum pot fi acestea soluționate. La eveniment a participat viceprim-ministrul, ministrul de Interne, Andrei Năstase, reprezentanți ai societății civile și jurnaliști.

Detalii aici: https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistiche-156836770993635/photos/?album_id=2697801710230449&tab=album

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/andrei-nastase-despre-varcolacii-de-la-mai-au-fost-acceptati-cu-usurinta-la-ministerul-apararii>

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/nastase-a-fost-interceptat-telefonc-si-la-inceputul-mandatului-de-ministru>

11. „Procuratura Anticorupție și presa: Cum îmbunătățim comunicarea cu jurnaliștii și accesul la informație” – a fost tema clubului de presă din data de 25 octombrie. În cadrul evenimentului invitații au discutat despre modul în care poate fi transparentizată activitatea Procuraturii Anticorupție, cum poate fi îmbunătățită comunicarea între procurori și jurnaliști și asigurat accesul operativ la informație. La eveniment a participat întreaga conducere a Procuraturii Anticorupție: Viorel Morari, procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, și adjuncții acestuia - Eduard Varzar, Octavian Iachimovschi și Ion Munteanu, reprezentanți ai societății civile și jurnaliști.

Detalii aici: <https://youtu.be/eAJ5BzdKd9E>

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/viorel-morari-despre-dosarele-pe-numele-lui-plahotniuc-anterior-nimeni-nu-a-riscat-sa-prezinte-informatii-impotriva-lui>

VI. INSTRUIRI

Traininguri pentru jurnaliști, studenți și profesioniști

Pe parcursul anului 2019, CIJM a desfășurat 10 traininguri pentru jurnaliști și studenți de la facultățile de jurnalism. În cadrul acestora au fost instruiți circa 80 de jurnaliști de la diferite medii de informare.

Ciclul de instruire „Jurnaliștii pentru drepturi sociale”

Proiectul „Jurnaliști pentru Drepturi Sociale” (ediția II) s-a desfășurat în perioada aprilie-octombrie, fiind implementat de Fundația „Friedrich Ebert”, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) și Centrul de Investigații Jurnalistice.

.Cei peste 20 de jurnaliști și jurnaliste care au participat la proiect au avut oportunitatea de a beneficia de instruirii în domeniul drepturilor sociale.

Prin intermediul acestui proiect, care a inclus 7 sesiuni de training, organizatorii și-au propus să consolideze capacitățile jurnaliștilor privind reflectarea politicilor sociale, relațiilor de muncă și a încălcărilor drepturilor lucrătorilor din Republica Moldova. În cadrul sesiunilor de instruire, participanții au fost ghidați de experți ai CNSM și organizațiilor societății civile în domeniul politicilor economice și sociale, precum și de experți din domeniul media, cum să dezvolte investigații jurnalistice și material de problemă în domeniul social-economic.

Pe parcursul proiectului, participanții au discutat despre cadrul legal național al muncii și despre angajamentele RM în cadrul convențiilor OIM; rolul sindicatelor și al dialogului social; sistemul de asigurări sociale și a protecției social-economice a angajaților; ocuparea forței de muncă și salarizarea în sectorul real și bugetar; salariul de trai (decent); transparentizarea salarizării și asigurarea salariului egal pentru muncă egală între bărbați și femei; prevenirea și eliminarea discriminării la locul de muncă; contractul colectiv de muncă și organizarea sindicală etc. De asemenea, experții au discutat cu participanții la program despre impactul modificărilor la Codul Muncii, Legii Zilierilor, reformei fiscale, reformei pensiilor, a salarizării și a controlului de stat în domeniul securității și sănătății în muncă, precum și despre alte legi și reforme cu efecte sociale majore.

La final, 11 jurnaliști și jurnaliste de la instituții media naționale și locale au fost premiați în cadrul celei de-a doua ediții a concursului „Jurnaliști pentru Drepturi Sociale”.

Nicu Gușan (radio Europa Liberă) s-a învrednicit de premiul I, Natalia Munteanu (Agora), Irina Odobescu (CIJM), Elena Putregai (Realitatea.md), Angela Zaharova (Elita TV), Olga Stăvilă (Radio Moldova) au luat premii de gradul II, iar Svetlana Cernov (Est Curier, Criuleni), Ludmila Podgurschi (Edit Ocnița), Tatiana Șikiriiskaia (Logos Press), Alina Chiriac-Ivașcu (Radio Moldova) și Tatiana Balan (Radio Moldova) sunt deținătoare ale premiului de gradul III.

Detalii aici: <https://investigatii.md/ro/activitati/traininguri/au-fost-desemnati-castigatorii-editei-ii-a-concursului-jurnalisti-pentru-drepturi-sociale>

1. „Ancheta jurnalistică privind reformele și integritatea în sistemul judecătoresc: indentificarea subiectelor, documentare și acces la informație” este tema trainingului organizat la 21 august. În cadrul trainingului, participanții au învățat de la ministra Justiției, Olesia Stamate, ce presupune Reforma Justiției în noile condiții politice din Republica Moldova. Totodată, jurnaliștii au aflat care sunt prioritățile pe termen scurt și pe termen lung ale ministerului și ce instrumente vor fi folosite în lupta cu corupția în sistemul de Justiție. Gheorghe Borș, procuror-șef interimar al Secției politici, reforme și management al proiectelor din cadrul Direcției politici, reforme și protecția intereselor societății a Procuraturii Generale, a oferit o analiză despre rolul Procuraturii în reformarea justiției, vorbind participanților despre organele Procuraturii și rolul Consiliului Superior al Procurorilor (CSP). Tot el le-a explicat jurnaliștilor cum este asigurată integritatea în organele Procuraturii, cum reacționează CSP la sesizările privind integritatea procurorilor și cum sunt sancționați procurorii care admit abateri. Cornelia Cozonac, președinta Centrului de Investigații Jurnalistice, a oferit o prezentare despre anchetele jurnaliste cu impact din domeniul justiției. Ea a menționat de unde pot fi pornite subiectele, cum sunt realizate investigațiile cu impact și a vorbit despre instrumentele moderne de căutare și documentare a informației. Totodată, participanții la sesiuni au învățat de la jurnalista de investigație, Liuba Șevciuc cum să documenteze investigațiile video, cum să profite de posibilitățile oferite de platformele de socializare și cum să utilizeze corect motoarele de căutare. Totodată, ea a oferit câteva sfaturi cum pot fi găsite proprietățile nedeclarate ale funcționarilor. Iar jurnalista Mariana Colun a oferit o prezentare despre bazele de date utile pentru documentarea proprietăților exponenților sistemului judecătoresc, cum pot fi documentate averile judecătorilor, procurorilor, polițiștilor, arătând câteva exemple de anchete pe care le-a semnat. Detalii, aici:

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/jurnalisti-instruiti-cum-sa-documenteze-subiectele-legate-de-integritatea-in-sistemul-judecatoresc>

https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistice-156836770993635/photos/?album_id=2657421900935097&tab=album

2. „Ancheta jurnalistică privind integritatea în sistemul de justiție: indentificarea subiectelor, documentare și acces la informație” – un training cu această temă a fost organizat în perioada 25-26 septembrie. În cadrul trainingului, participanții au învățat de la Lilia Ioniță, expertă în cadrul Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, ce presupune

Reforma în sectorul justiției, precum și cine sunt avertizorii de integritate. Judecătoarea Victoria Sanduța a explicat cum este construit sistemul de justiție în Republica Moldova, iar avocatul Vitalie Nagacevschi a oferit o analiză despre dreptul la un proces echitabil în justiție, vorbind participanților despre drumul dosarelor parcurs către CEDO, dar și care sunt cele mai des încălcate drepturi pentru care Republica Moldova a fost condamnată la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Tot el le-a explicat jurnaliștilor cum are loc repunerea în drepturi a celor care au câștigat procese la CEDO. Galina Bostan, expertă în cadrul Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, a oferit o analiză despre integritatea în Justiție, vorbind participanților despre influența politicului asupra sistemului judecătoresc și al procuraturii, dar și despre cum este testată integritatea unui magistrat și a unui procuror. Iar președinta Centrului de Investigații Jurnalistice, Cornelia Cozonac, a venit cu o prezentare despre anchetele jurnalistice cu impact din domeniul justiției. Ea a menționat de unde pot fi pornite subiectele, cum sunt realizate investigațiile cu impact și a vorbit despre instrumentele moderne de căutare și documentare a informației. Totodată, participanții la sesiuni au învățat de la jurnalistul de investigație, Victor Moșneag cum să documenteze subiectele de corupție în justiție, cum să identifice subiecte de interes public, cum „să citească” o hotărâre de judecată și cum să lucreze cu sursele. Totodată, el a oferit câteva sfaturi cum reporterii pot să profite de posibilitățile oferite de platformele de socializare și cum să utilizeze corect motoarele de căutare. La rândul său, expertul în domeniul protecției și administrării informației, Sergiu Bozianu, a vorbit despre accesul la informație și datele personale. Jurnalista Natalia Porubin a făcut o prezentare a termenilor de etică și deontologie în redactarea articolelor de investigație, iar Mariana Colun a demonstrat cum pot fi documentate averile judecătorilor, procurorilor, polițiștilor și a venit cu exemple de anchete pe care le-a semnat. Detalii, aici:

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/jurnalisti-incepatori-instruiti-cum-sa-documenteze-investigatiile-jurnalistice-legate-de-justitie>

https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistice-156836770993635/photos/?album_id=2724840040859949&tab=album

3. „ **Subiectele despre justiție: Cum documentăm și scriem anchete jurnalistice profesionale. Studii de caz**” este tema trainingului organizat la 13-14 noiembrie. În cadrul trainingului 25 de tineri reporter și studenți ai facultăților de journalism au învățat de la președinta CIJM, Cornelia Cozonac, cum se realizează o investigație cu impact și care sunt instrumentele moderne de căutare și documentare a informației. Jurnaliștii au aflat de

la Ion Munteanu, procuror-șef adjunct în cadrul Procuraturii Anticorupție (PA), despre cum funcționează PA și cum este asigurată integritatea procurorilor în instituție. Cei prezenți au discutat și despre importanța colaborării dintre Procuratură și jurnaliști. Julieta Savițchi, reporteră a portalului Anticoruptie.md a explicat cum se realizează sesizarea abuzurilor pe Harta Corupției. Participanții la instruire au aflat detalii despre realizarea investigațiilor în baza sesizărilor și despre schimbările care au survenit în urma activității jurnalistei, inclusiv în legislație. Despre cum funcționează și care este rolul Centrului Național Anticorupție în investigarea dosarelor mari de corupție a relatat Marcel Tabarcea, șeful Secției Combaterea Corupției din cadrul CNA, iar avocatul Vitalie Zamă a prezentat cele mai răsunătoare dosare ale presei. Avocatul de la Asociația „Juriștii pentru Drepturile Omului” a oferit răspunsuri despre care sunt legile care-l apără pe jurnalist în documentarea investigațiilor. La rândul său, expertul în domeniul protecției și administrării informației, Sergiu Bozianu, a vorbit despre accesul la informație și datele personale. Olga Cebanu, coordonatoare de proiect la Freedom House în Moldova a vorbit despre implicarea mass-mediei în reforma justiției și cum pot jurnaliștii și cetățenii simpli să contribuie la îmbunătățirea inițiativelor legislative din domeniu justiției, iar freelancer-ul Liuba Șevciuc le-a prezentat tinerilor cum poate fi ușurată munca jurnalistului, la modul practic, prin folosirea diverselor motoare de căutare. Jurnalista de investigație i-a învățat pe participanți cum să documenteze investigațiile video și cum să profite de posibilitățile oferite de platformele de socializare. Detalii, aici:

https://www.facebook.com/Centrul-de-Investigatii-Jurnalistiche-156836770993635/photos/?album_id=2830119136998705&tab=album

<https://anticoruptie.md/ro/stiri/jurnalisti-instruiti-cum-sa-documenteze-subiecte-despre-justitie>

PARTICIPAREA ANGAJAȚILOR CIJM ÎN CALITATE DE EXPERȚI LA DIFERITE TRAININGURI ȘI INSTRUIRI

Redactorii Centrului de Investigații Jurnalistice au participat în calitate de formatori în cadrul trainingurilor organizate de CIJM. Astfel, Cornelia Cozonac, președinta Centrului de Investigații Jurnalistice, a oferit o prezentare despre anchetele jurnalistice cu impact din domeniul justiției, în cadrul tuturor celor trei sesiuni de training organizate de CIJM. Ea a menționat de unde pot fi pornite subiectele, cum sunt realizate investigațiile cu impact și a vorbit despre instrumentele moderne de căutare și documentare a informației.

Natalia Porubin, în cadrul trainingului cu tema „Ancheta jurnalistică privind integritatea în sistemul de justiție: indentificarea subiectelor, documentare și acces la informație”, care a fost organizat între 25 și 26 septembrie, a făcut o prezentare a termenilor de etică și deontologie în redactarea articolelor de investigație.

În cadrul a două traininguri, organizate la 21 august, respective 25-26 septembrie, Mariana Colun a oferit o prezentare despre bazele de date utile pentru documentarea proprietăților exponenților sistemului judecătoresc, cum pot fi documentate averile judecătorilor, procurorilor, polițiștilor, arătând câteva exemple de anchete pe care le-a semnat.

În cadrul trainingului cu tema „Subiectele despre justiție: Cum documentăm și scriem anchete jurnalistice profesionale. Studii de caz”, organizat la 13-14 noiembrie, Julieta Savițchi a explicat cum se realizează sesizarea abuzurilor pe Harta Corupției. Participanții la instruire au aflat detalii despre realizarea investigațiilor în baza sesizărilor și despre schimbările care au survenit în urma activității jurnalistice, inclusiv în legislație.

VII. DECLARAȚII DE PRESĂ ȘI APELURI PUBLICE

Pe parcursul anului 2019, CIJM a semnat, alături de alte organizații neguvernamentale, 10 declarații de presă și apeluri publice, care se referă la chestiuni de interes public, inclusiv îngrădirea accesului la informație, încălcarea drepturilor omului etc.

Apelul ONG-urilor de media către deputați privind revenirea la pachetul legislativ pentru îmbunătățirea cadrului legal de activitate a mass-media

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/apelul-ong-urilor-de-media-catre-deputati-privind-revenirea-la-pachetul-legislativ-pentru-imbunatatirea-cadrului-legal-de-activitate-a-mass-media>

ONG-urile de media cer MAI să investigheze acțiunile de intimidare a jurnaliștilor de către persoane anonime

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/ong-urile-de-media-cer-mai-sa-investigheze-actiunile-de-intimidare-a-jurnalistilor-de-catre-persoane-anonime>

ONG-urile de media solicită MAI să confirme sau să infirme informațiile privind acțiunile de filare ale jurnaliștilor

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/ong-urile-de-media-solicita-mai-sa-confirme-sau-sa-infirme-informatiile-privind-actiunile-de-filare-ale-jurnalistilor>

ONG-urile de media solicită Guvernului Chicu să includă în programul său de activitate angajamente cu privire la îmbunătățirea situației mass-media

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/ong-urile-de-media-solicita-guvernului-chicu-sa-includa-in-programul-sau-de-activitate-angajamente-cu-privire-la-imbunatatirea-situatiei-mass-media>

ONG-urile de media cer Consiliului Audiovizualului să nu faciliteze consolidarea holdingului media afiliat PSRM

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/ong-urile-de-media-cer-consiliului-audiovizualului-sa-nu-faciliteze-consolidarea-holdingului-media-afiliat-psrm>

ONG-urile de media: „Aducem la cunoștința ambasadelor și instituțiilor internaționale de media faptul că în Republica Moldova s-au multiplicat cazurile de agresiune a jurnaliștilor”

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/ong-urile-de-media-aducem-la-cunostinta-ambasadelor-si-institutiilor-internationale-de-media-faptul-ca-in-republica-moldova-s-au-multiplicat-cazurile-de-agresiune-a-jurnalistilor>

ONG-urile de media condamnă intimidările unei companii private către reportera Julieta Savițchi de la CIJM

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/ong-urile-de-media-condamna-intimidările-unei-companii-private-către-reportera-julieta-savitchi-de-la-cijm>

Apelul ONG-urilor de media către concurenții electorali, simpatizanții lor și jurnaliști

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/apelul-ong-urilor-de-media-către-concurenții-electorali-simpatizanții-lor-si-jurnaliști>

ONG-urile de media condamnă bruscarea echipei Jurnal TV de către un magistrat de la Judecătoria Chișinău

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/ong-urile-de-media-condamna-bruscarea-echipei-jurnal-tv-de-către-un-magistrat-de-la-judecătoria-chisinau>

Organizațiile de media condamnă restricționarea repetată a accesului Jurnal TV în Primăria Orhei

<https://investigatii.md/ro/activitati/declaratii/organizatiile-de-media-condamna-restricționarea-repetată-a-accesului-jurnal-tv-in-primaria-orhei>

IX. AFILIERE LOCALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

CIJM este membru al Rețelei Globale a Jurnaliștilor de Investigație (Global investigative journalism network www.GIJN.org) din care fac parte peste 50 de organizații ale jurnaliștilor de Investigație din toată lumea.

CIJM este membru al European Neighbourhood Network

http://www.journalismnetwork.eu/index.php/_en/country_profiles/moldova/

Președinta CIJM Cornelia Cozonac este membră a Transparency International Moldova și membră a Consiliului de Administrare al TI Moldova <http://www.transparency.md/ro/cine-suntem/organizatia-noastra/membrii>

X. PROIECTE ȘI ORGANIZAȚII FINANȚATOARE

În 2019 Centrul de Investigații Jurnalistice a desfășurat următoarele proiecte:

1. Campania media "Pentru un Parlament Curat", susținut de Fundația Soros-Moldova, implementat din iunie 2018 până în octombrie 2019. Buget total 50.000 USD.
2. „Mobilizarea societății civile cu scopul de a susține integritatea în sectorul Justiției în Republica Moldova”, susținut de Freedom House, cu susținerea financiară a Departamentului de Stat al SUA. Perioada de implementare ianuarie 2018-decembrie 2019. Buget 91.000 USD.
3. Campaniei media „Jurnalistii pentru sanse egale si diversitate" desfășurată cu suportul Ambasadei Canadei în Republica Moldova cu sediul la Bucuresti. Perioada de implementare iulie 2018-februarie 2020. Buget 45.000 Euro.
4. Campaniei media „Creșterea gradului de conștientizare a corupției în domeniul achizițiilor publice”, desfășurată suportul National Endowment for Democracy. Perioada de implementare octombrie 2019 - septembrie 2020. Buget 54.000 USD.
5. Precorre Suport, proiect susținut de Ambasada Suediei în Republica Moldova. Perioada de implementare mai- decembrie 2019. Buget 28.000 Euro.

XI. Echipa de jurnaliști a CIJM

Cornelia Cozonac, președintă

Natalia Porubin, redactor, coordonator de proiecte

Mariana Colun, redactor, coordonator de proiecte

Julieta Savitchi, reportera de investigație

Valeria Vițu, redactoră

Mădălin Necșuțu, reporter de investigație

Ilie Gulca, reporter de investigație

Marin Bogonovschi, operator video

Sergiu Tudos, administrator web, șef Departamentul tehnic

Georgeta Bolocan, contabilă

XII. Medii de informare partenere

Publicații naționale și regionale, TV, posturi de radio și portaluri web

1.Cuvântul, ziar regional difuzat în raioanele Rezina, Orhei, Telenești, Soldanesti și în Râbnița (stânga Nistrului)

2.Jurnal de Chișinău, ziar național

3.Ziarul de gardă, ziar național

4.Ziarul Național, ziar național

5.Eventimentul Zilei, ediție de Chișinău,

6.Observatorul de Nord, Soroca, ziar regional

7.Est-Curier, Criuleni, ziar regional

8.Cuvântul Liber, Leova, ziar regional

9.Gazeta de Sud, Cimișlia, ziar regional

10. SP, Bălți, ziar regional de limbră rusă

11. Glia Drochiană, Drochia, ziar regional

12. Impuls TV, Șoldănești

13. Elita TV, Rezina

14. Radio Europa Liberă

14. Privesc. EU

- 15. Realitatea TV
- 16. Jurnal TV
- 17. TV 8
- 18. TVR Moldova
- 19. Portalul NewsMaker
- 20. Portalul Jurnal.md

XIII RAPORT FINANCIAR

XII. RAPORT FINANCIAR
Financial report 2019 (mii lei)

Total receipts: - **2998,1**
Grants, projects – 2916,8
Collaborative activities with other NGOs– 81,3
Total expenditure: - **2958,0**
Human resources – **2430,2**
Program expenses, projects - including:
Salaries and fees– 1743,3
Fees and charges for investigative journalism - 315,2
Services and taxes (translation, web administration) – 371,7
Legal services – **1,8**
Technical expenses: - **374,6**
Supplies – 45,6
Technical procurement- 31,5
Transport and fuel – 74,7
Telephone services, internet, post – 27,9
Databases subscribe (Cadastru, C.Î. de Stat) – 59,4
Rent, utilities – 105,2
Bank charges– 30,3
Activities expenses: - **151,4**
Press clubs, seminars,
trainings (room rent, supplies)- 131,3
travel expenses (tickets)-20,1